له قبايلي مشرانو سره د ارهکري او اوربکي د مخنيوي پر سر د خبرو اترې (۲ مخ)
د دښمنانو وحشيانه بريدونه افغانان دخپل هيواد دپرمختګ له کلک هوډه نه شي اړولی (۲ مخ)

حقيقت خورشيد (كتاب تحقيقاتی در مورد افغانستان از چاپ برامد) (ص ۲)

مساعی برای افغانی شدن مصالحه (ص ۲)

...ر ډول همکاري نه چمتو دي

...سره هر ډول همکاري نه چمتو دي
...په دغه تليفوني اړيکه کې څرګنده کړه چې
...ې جمهورريس د لوړې له مراسمو وروسته
...ب فرصت کې هغه هيواد ته سفر وکړي
...د ايران منتخب جمهور ريس ډاکتر حسن
...دي په تـرڅ کـې چـې د افغانستان
...ې د نيکمرغۍ او برياليتوب هيله وکړه، د
...هورريس له تليفوني اړيکې څخه مننه وکړه
...ـد کـرزي څخـه يـې وغوښـتل چـې
...ر وکړي

Ketabton.com

...ې وزيران او د نورو اړوندو ادارو چارواکي ...ې
...ونو ستونزې او غوښتنې په هر اړخيز ډول وڅېړي

کړې هيواد ورځپاڼې ته د جمهوري رياست د رسيو له دفتره په را استول شوي خبر کې ويل شوي ،چې په دغې کتنه کې چې پرون غرمه په ارګ کې ترسره شوه،مولوي محمد نسيم

اخند زاده، مولوي نظر محمد، مولوي عبدالمبين او د هلمند ښاروال محمد فاضل صافي د نورو په اسـتازيتوب خبري وکړې او د ارغنداب پر سيند د اوبو د دوو بندونو، ۸ مخ

ketabton.com - The Digital Library

سرمقاله

دپوځي عملیاتو او مسوولیتونو د پر غاړه اخیستو لپاره د کورنیو ځواکونو وړتیاوې

کورنیو ځواکونو په ټول افغانستان کې په رسمي ډول د پوځي عملیاتو مشري د یولړ ځانګړو مراسمو په ترڅ کې پر غاړه واخیسته. دا له پلان سره سم د هغې ژمنې پوره کول دي، چې څه موده وړاندې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رییس حامد کرزي په مشرۍ افغان پلاوي امریکا ته د سفر پر مهال د امریکا له ولسمشر بارک اوباما او د ناټو له سرمنشي راسموسن سره د کتنو پر مهال کړې وه. پرون په کابل کې له بهرنیو ځواکونو څخه کورنیو ځواکونو ته د پوځي عملیاتو د مشرۍ د سپارلو او د امنیتي مسوولیتونو د لېږد د پنځم پړاو د پیل لپاره ځانګړي مراسم جوړ شوي وو، چې په کې د حامد کرزي او د افغان لوړ پوړو چارواکو ترڅنګ د ناټو عمومي سرمنشي اندرس فوغ راسموسن هم ګډون کړی و. دا د افغانستان په تاریخ کې مهم پړاو دی، چې پیل شو. له دې سره کورني ځواکونه نور هم تر ډېرانه مسوولیت لاندې راځلل او د تاریخ په ډېرو حساسو شیبو کې هغوی دې ملي دندې ته اوږه ورکړه. دا په داسې حال کې ده، چې له هېواده د بهرنیو ځواکونو دوتلو لړۍ روانه ده او د تاریخي دښمنانو په لمسون په ښکاره توګه لاسوهنو او جګړو زور اخیستی. پاکستان په ښکاره توګه خپل جنګیالي افغانستان ته پر حکومت د فشار او د خپلو موخو د ترسره کولو لپاره را استولي او پر سوېلي سیمو یې حملاوې بریدونه جاري ساتلي دي افغان ځواکونو ته د امنیتي مسوولیتونو د لېږد پنځم پړاو هم پیل شو، چې په بشپړېدو سره به یې د هېواد امنیتي چارې افغان لوري ته وسپارل شي تر اوسه کورنیو ځواکونو په پوره مېړانه او ملي روحیې د لېږد څلور واړو پړاوونو ته اوږه ورکړې او په هغو سیمو کې، چې دا پړاوونه بشپړ شوي، امنیت د ډاډ وړ دی، خو بیا هم کورني ځواکونه د دښمنانو د لاسوهنې او د هغوی د مخامخ جګړې د مخنیوي لپاره باید د نن زمانې له غوښتنو سره سم پیاوړي وای، سره له دې، چې په دې اړه د نړۍ ګڼو هېوادونو له افغانستان سره د مرستو ژمنې کړې او د ناټو مشر راسموسن پرون یو ځل بیا دا ژمنې تازه کړې، چې له افغانستان سره به درېږي او د کورنیو ځواکونو د پیاوړتیا لړۍ به دوامداره ساتي، خو لا هم کورني ځواکونه د لرې ویشتونکې موخې وسلې، د هوایي مدافعې لپاره پیاوړې الوتکې او نور اړین جګړه ییز تجهیزات نه لري، دا چې په مخامخ جګړه کې دښمن کورنیو ځواکونو ته نه شي ټینګېدای، دا هغه ملي اسلامي او د وطن پالنې لوړه روحیه ده، چې د کورنیو ځواکونو په څېره کې احساس شوې، خو د نن زمانې جګړه پر پیاوړې روحیې نه، بلکې په پرمخ تللو وسلو او جنګي تجهیزاتو ګټل کېږي، له همدې امله د کورنیو ځواکونو د پیاوړتیا سخته اړتیا ده. جمهور رییس د همدغې اړتیا د پوره کېدو په هیله له نړیوالې ټولنې غوښتنه وکړه، چې د سیمې شرایطو ته په پام سره دې د افغان ځواکونو د پیاوړتیا او تجهیز لپاره مرستې وکړي او ناټو او نور مرسته کوونکي هېوادونه دې د افغانستان پوځ له هوایي او مخکنۍ پلوه پر پیاوړي پوځ بدل کړي که داسې ونه شي، نو افغانان به له سختو ستونزو سره لاس او ګرېوان وي، ځکه د امریکا په مشرۍ ناټو په ګاونډ کې د ترهګرۍ مخنیوی ونه کړ او پر هغو ګروپو او حکومتونو یې فشار رانه وړ، چې ترهګر پالي، روزي یې او بیا یې پر مهمو موخو د بریدونو لپاره ګوماري. دا چې د نړیوالو ځواکونو شمېره د مهال وېش له مخې کمېږي، نو باید ځای یې کورني ځواکونه په داسې حال کې ډک کړای شي، چې پرمختللې وسلې او پیاوړې هوایي ځواک ولري. د پوځي ځواکونو د پیاوړتیا تر څنګ اقتصادي پرمختګ او پر ځان بسیاینه هم د افغان حکومت لویه او خورا مهمه دنده ده، چې باید په کم وخت کې یې تر سره کړي

له قبایلي مشرانو سره د ترهګرۍ او اورېکۍ د مخنیوي پر سر د خبرو اړتیا

هدایت الله نوري

دا چې د پښتونخوا د عوامي نشنل ګوند مشر محمود خان اڅکزي او نورو مشرانو او سیاسیونو وایي چې پاکستان په ښکاره د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي. د عوامي ګوند مشر محمود خان اڅکزي په اسلام اباد کې د بلوچستان د وروستیو ټاکنو په اړه د ملي شورا ځانګړې غونډې ته ویلي، چې د ټاکنو پېره په ټوله کې پر امنیتي ارګانونو ده. "پاکستان د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي. اسامه په ایبټ اباد کې اسلام اباد ته څېرمه د پوځ مرکز ته نږدې ووژل شو. اټوم بم مو خرڅ کړ او په قبایلي سیمو کې مو وسله والو ته پناه ورکړې، چې دې ټولو په نړیواله کچه پاکستان منزوي کړی دی." د نوموړي په وینا، ټوله نړۍ د پاکستان دښمنه شوې او د نړیوالو ډېرې ادعاوې او تورونه هم ثابت شوي دي. "د پاکستان امنیتي او استخباراتي اداري دومره پیاوړې دي چې له خړو اوبو څخه ستنه پیدا کولی شي، خو په کوټه کې امنیت نه شي ټینګولی." د هغه په وینا، پخواني پوځي چارواکي کرنیل امام اعتراف کړی و، چې ۹۵ زره کسانو ته یې په بېلابېلو برخو کې پوځي روزنه ورکړې، چې له حکومت سره یې هیڅ اسناد نشته. هغه غوښتنه وکړه، چې له قبایلي سیمو څخه دې پوځ و ایستل شي او په دې سیمو کې له مېشتو وسله والو طالبانو سره د امریکا په ګډون خبرې اترې پیل شي، خو اڅکزي وویل، چې د خبرو اترو له پیلېدو سره سم دې امریکا په قبایلي سیمو کې بې پیلوټه بریدونه بند کړي. "امریکا خو لیونۍ نه ده، چې پر قبایلي سیمو بې پیلوټه بریدونو سلګونه زره ډالر لګښت کوي. دا یو حقیقت دی چې هغه وسله وال شتون لري." په هر حال په افغانستان او له ډیورنډ کرښې پورې سر د پاکستان د ناوړو موخو لپاره روانه جګړه او لاسوهنې څه نوې مسئله نه ده، بلکې لومړی د افغانستان د برباد‌ۍ لپاره د اوولسمې پېړۍ په پای کې انګریزانو پلانونه پر لاره واچول. بیا یې افغانان د اتلسمې پېړۍ د پای په خو لسیزو کې پر بېلابېلو ټوټو سره وویشل. خو کله، چې په ۱۹۴۷ زېږدیز کال د انګریزانو د مغرضانه هلو ځلو په ترڅ کې یو کاذب هېواد پاکستان رامنځته شو، نو خپلې لاسوهنې یې لېږ په نیغه نه، بلکې د پاکستان پر مټ په افغانستان کې تر نن جاري وساتلې. انګلستان په اصل کې داسې عایداتي سرچینې نه لرې، چې پرې بسیا وي. نو د پردیو هېوادونو د لاندې کولو په صورت کې ماليې تر لاسه کوي او د دې لپاره یې د خپلې امپراتورۍ د پراختیا هلې ځلې پیل کړې او دا چې هندوستان تر اوولسمې پېړۍ پورې ګڼې خزانې لرلې، نو انګریزانو هم د هند د سرو زرو د مرغۍ د تر لاسه کولو لپاره هلې ځلې ګړندۍ کړې. د اوولسمې پېړۍ په وروستیو کلونو کې انګریزانو ته دا مهمه وه، چې پر هندوستان د پښتنو واکمنۍ پای ته ورسوي او د پښتنو د راتلو ستراتیژیکې سیمې ترې بېلې کړي. هغه مهال په افغانستان او هندوستان کې د لوی احمد شاه بابا د زوی زمان خان امپراتورۍ وه، خو انګریزانو د خپلو شومو موخو لپاره د زمان خان واکمنۍ کړاوه پرې لنبوده. هغه ته یې په کور د ننه او په بهر کې ستونزې را ولاړې کړې. بیا یې زمان خان د خپل ورور، محمود په لاس ړوند کړ. سترګې یې پرې په نشتر وایستې او د کابل په بالاحصار کې یې بندي کړ. انګریزانو د زمان خان بل ورور شاه شجاع خپل لاسپوڅی وباله او لومړی یې ترې لاهور په خو بوجیو وریجو واخیست. له همغې ورځې انګریزانو په سیمه کې د خپلې واکمنۍ د ټینګښت لپاره هلې ځلې جاري وساتلې. له افغانستان سره یې درې جګړې وکړې، خو که یې یوه هم ونه ګټله، نو په پراخه کچه یې ترې په بېلابېلو پړاوونو کې مځکې او سیمې بېلې کړې، چې ستره نمونه یې په ۱۸۹۳ کال کې د ډیورنډ کرښې ایستل او تر اټکه پورې یې د افغانستان د سیمو بېلول دي. خو دا بېلتون په هیڅ توګه هم افغانانو نه دی منلی، بلکې د بېلو شویو سیمو د تر لاسه کولو لپاره یې ګڼې قربانۍ هم ورکړې او دا هڅې اوس هم روانې دي. دا چې اوس پر بېلو شویو سیمو د نوي رامنځته شوي کاذب هېواد پاکستان واکمني ده، نو انګریزان یې تر شا ولاړ دي او د پخوانیو پلانونو له مخې د افغانانو د سر سرې وژنې، د پوهې او پرمختګ مخنیوی یې کوي او په کور د ننه یې افغانان سره په جګړه کې را ښکیل ساتلي دي. دې ته په کتو سره د پاکستان لاسوهنې ښکاره دي، نه پټې. د ډیورنډ کرښې دواړه غاړې اوس د تاریخي دښمنانو په لمسون تر سخت ناورین لاندې دي، په دغو سیمو کې ترهګري او اورېکي پالل کېږي او لومړی د افغانانو د وژنې لپاره ګمارل کېږي او بیا په سیمه او نړۍ کې نورې موخې هم د همدې ترهګرو او اورېکو پر مټ تر ترهګرو او ځانمرګو بریدونو لاندې راوستل کېږي. دا چې په سیمه کې د امریکا په مشرۍ د ناټو ماموریت، چې وایي د ترهګرۍ د ځپلو ماموریت دی، ناکام او بې پایلې دی، لامل یې همدا دی، چې انګریزان د امریکا پاخه متحدین دي او امریکا نه شي کولی، چې د خپل مهم متحد د پالیسۍ مخنیوی وکړي، سربېره پر هغه مهالنه د انګریزانو په لمسون په افغانستان او قبایلي سیمو کې د سر د سرېو د وژنې او د پرمختګ د مخنیوي لپاره جګړه روانه وي، چې دا ولس سره نه وي متحد شوی. د پاکستان د ناوړه سیاست او مداخلو له امله، چې اوس یې کوماندویان، پوځیان او استخباراتي کسان په افغانستان کې جګړې او په قبایلي سیمو کې یې هم د خپلو موخو لپاره وژنې او جګړې روانې ساتلې، ټول په تنګ شوي دي. په دې اړه د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رییس حامد کرزي هم اندېښنه څرګنده کړې، خو په ټولو څه نه کېږي. افغان حکومت باید د دغه اور، چې له پېړیو پېړیو په سیمه کې د افغان وژنې او بېلتون لپاره بل دی، مخه ونیسي. د دغه اور د مخنیوي لپاره باید د پاکستاني چارواکو پر ځای له قبایلي مشرانو سره خبرې وشي او د ډیورنډ کرښې دواړو غاړو ته پراته مشران باید د سیمې د تباهۍ د جګړې د مخنیوي او د خپل وحدت لپاره لاس په کار شي، غوره دا ده، چې افغان حکومت د ډیورنډ کرښې پورې غاړې ته له پرتو افغانانو سره غونډې دوامداره وساتي او په پای کې داسې حل لاره را وباسي، چې دا سیمه له ډېرو ډېرو ناورینونو وژغورلی شي، له دې پرته نورې لارې چارې ځکه ناسمې دي، چې نړیواله توطئه د افغانانو نیکمرغي نه غواړي او په یوه او بله پلمه یو تېر باسي

د دښمنانو وحشیانه بریدونه افغانان دخپل هېواد د پرمختګ له کلک هوډه نه شي اړولی

قرار شینواري

دافغان دښمنو هېوادونو او سیمه ییزو اوړپوالو استخباراتي او پوځي شبکو په لمسونو، هڅونو، مالي ملاتړ او تغلیې سره به دعوی پیرودل شوي اجیران اولاس په نامه نوکران هیڅکله ونه شي کړای، چې په خپلو ځانمرګو او ځلجکي بریدونو، بمي چاودنو او نورو اسلامي ضد، انساني ضد او ترڅې ضد عملونو سره پر خپل وطن، ملي واکمنۍ، خپلواکۍ، ابادۍ، سولې او ملي یووالي باندې مین افغانان دخپل هېواد دښېرازه کولو له هوډه واړوي. له دې لارې یې خپل خائنه احتیاج اومحتاج کړي. وېې لوبوی او دخپلو شومو مو[illegible] کړي ته چې د وخت پرتلګر سره روسان او د انګریزانو ښکېلاک ګر او خپلواکګر ځواکونه د افغانستان د حماسه زېږوونکي هېواد د اتلو خلکو پر ضد د زیاتو تیریو او توطئو سره سره خپلو شومو موخو ته ونه رسېدل اوله. له شرمه ډکو ماتو سره مخ شول. همدارنګه به د سیمې دغه ډول مغرضې استخباراتي او پوځي شبکې او په سرکې به یې پاکستان هم د افغانستان په ضد خپلو شومو موخو او ناوړو پلانونو ته ونه رسېږي. دغه پلانونه به هیڅکله د عمل جامه وانه غوندي اویه خوب او خیال به یې بدل شي. د افغانستان جمهور رئیس حامد کرزي د پاکستان له جیو تلویزیون سره په مرکه کې هم یادو ټکو ته ګوته ونیوله او په زغرده یې وویل د افغانستان خلک د پاکستان له خلکو ګیله من نه دي، بلکې ددغه هېواد له استخباراتي او پوځي بنسټونو او ادارو څخه شکایت لري چې له مذهب څخه د ناوړه ګټې اخیستنې له لارې یې د افغانستان په بې ګناه کولو یې را اخیستې ده چې نن پاکستان په خپله د توندلارۍ او بنسټپالنې په توګه کې [illegible] کیل شوی دی. له ځانمرګو او ځلجکي بریدونو، بمي چاودنو او دلته نورو زره دردوونکو پېښو سره مخ کړی دی. د پاکستان مغرضې او استخباراتي کړۍ غواړي چې افغانستان یې تل تر لاس لاندې وي. ویې لوبوي. د زیاتو ناورینونو او ناخوالو لامل یې وګرځي. تر زیاتو فشارونو لاندې یې راولي او له دې لارې یې دیته اړ کړي چې پر افغانانو د ډیورنډ تپل شوې منحوسه او کرغېړنه کرښه دا د افغان ولس پر زړه دوخت د انګریزانو د استعمار د خنجر تور داغ پر افغانانو په رسمیت ویژني. خو د پاکستان ددغو مغرضو کړیو دغه تش خوبونه او خیالونه به هیڅکله رښتیا نه شي او د افغانانو لاسختې ځپېړې به پر مخ وخوري او هم نه افغانان هیڅکله دا اجازه ورنه کړي چې د افغانستان بهرنۍ سیاست د پاکستان د هېواد په خوښه جوړ شي اوددغه هېواد دشومو موخو ښکار شي. موږ له پاکستان سره تل یې اړیکې غوښتې دي، خو له ډېره بده مرغه استخباراتي او پوځي شبکو یې په غبرګون کې هیڅ نه دي کړي او د خپلې ناوړه دوه مخې پالیسۍ پر مټ یې د دواړو لوریو ترمنځ د اړیکو فضا تل خړه پړه کړې ده او په خپلو یې شرمنه لاس وهنو او لمسونو سره یې د جګړې اور لا تېز کړی دی. نه ده چې پاکستان د ۲۰۱۴ زېږدیز کال تر پایه پورې له دغه وخت څخه په ګټې اخیستو سره ددغو دواړو ګاونډیو هېوادونو ترمنځ د اړیکو د ښه والي له پاره زمینه برابره کړي او دواړه هېوادونه په ګډه د ترهګرو دا بشر د ستر او ګډ دښمن پر ضد ګډې مبارزې له پاره په کلکه خپلې متې رانغاړي. خالي یې رټنې کړي او د ترهګرو مشران او نور ډېر خطرناک اورېکي او تروریستان چې پاکستاني استخباراتو او پوځیانو ترخپلې لمنې لاندې پټ کړي دي. د اسامه بن لادن په څېر له برخلیک سره مخ کړي او له منځه یې یوسي، نو هغه به د افغانستان او پاکستان په ګډون د سیمې او آن د ټولې نړۍ د هېوادونو خلک د ترهګرو له شره خوندي شي او په ارامه به ساوکاري. او د افغانستان په ګډون به په سیمه کې د سولې او ثبات څراغونه په ځلېدو راولي. له دې پرته به د ترهګرو او اورېکو د ځانمرګو او ځلجکي بریدونو، بمي چاودنو داسې نورو فجایعو ښکار کېږي، دښمنو ماشومانو او ښکلو ځوانانو په ګډون به یې بې دفاع او بې ګناه خلک وژل کېږي، معیوبېږي او معلولېږي. ښځې به یې کونډې کېږي. دماشومان به یې خوږي وي او هدیروته به سپارل کېږي او بابه یې تېرې نم کېږي. دخاورو او مرغانو دخوراک ښکار کېږي به به ترابه داوې چې افغان دښمن هېوادونه اوسیمه ییزې مغرضې استخباراتي کړۍ نور باید په افغانستان کې له ورانکاریو او لاس وهنو څخه لاس واخلي اوپه مرسته دې په افغانستان او پاکستان او آن په ټوله سیمه کې د سولې او ثبات له پاره زمینه برابره کړي

مساعی برای افغانی شدن مصالحه

اعزامی

پروسه صلح در ابتدا به ابتکار دولت افغانستان آغاز شد وبرای وصول به این مامول چهار سال قبل گردهمایی بزرگی از سران قوم، علما، دانشمندان ورجال دولتی برگزار گردید ودرپایان مباحثات ورایزنی هابا تجویز جناب حامد کرزی، شورای عالی صلح تشکیل گردید. شورای عالی صلح تحت ریاست استاد ربانی شهید، طی دوسال درداخل وخارج کشور تلاش های خستگی ناپذیری به خرج داد، هیئت های این شورا بخاطر راه اندازی این پروسه به کشور های پاکستان، عربستان سعودی، ترکیه، ایالات متحده امریکا، ایران و سفرهای داشتند تا با وادار ساختن طالبان درجهت شرکت دراین پروسه، عملاً به کار آغاز نمایند. همچنان در داخل کشور نیز مساعی صلحجویانه درمرکز و ولایات تشدید یافت، به نحویکه علاوه از تشکیل شورای ۷۰ نفری درمرکز، درجنب آن دفاتر اداری وخدماتی نیز تشکیل گردید ومانند آن شوراهای صلح درتمام ولایات واکثر ولسوالی ها با پرسونل اداری وخدماتی تشکیل گردیدند. پس از شهادت استاد ربانی، یقیناً که در کار این شورا سکتگی احساس شد، ولی دیری نگذشت که با جانشینی پسر ایشان در این پست، این پروسه تعقیب گردید. محور بزرگ کار این شورا پس از تشکیل روی این نقطه می چرخید که هیئت های صلح افغانستان درکجا و چگونه با طالبان دیدارو مذاکره نمایند؟ زیرا سران طالبان بخاطر درج بودن اسمای شان در لست سیاه شورای امنیت ملل متحد وتحت تعقیب بودن نیروهای امریکایی، درمحضر عام ظاهر شده نمی توانستند. این معضل باعث آن گردید که با پا درمیانی آلمان گفتگوهای ابتدایی میان مقامات وهیئت های طالبان درجرمنی وبعد ها در قطر صورت بگیرد وضمن آن درمورد صدور تجویز یک دفتر برای طالبان وهمچنان آزادی یکتعداد سران طالبان از زندان های گوانتانامو، بگرام وپاکستان وآزادی صدور ویزه ومسافرت، سهولت های قائل شوند. چنانکه تجویز دفتر طالبان در قطر، آزادی تعدادی از طالبان از زندان های افغانستان وپاکستان و دادن اجازه رفت و آمد به هیئت های آنها از دستاورهای همان گفتگو ها بود. علی رغم دادن سهولت فوق الذکر به طالبان، تا حال کدام پیشرفتی در مذاکرات صلح بین دو طرف صورت نگرفته وکماکان هر دو طرف به پیش شرط های خویش تاکید می کنند. دولت افغانستان برافغانی بودن پروسه صلح تاکید دارد وهدف آن اینست که رهبری پروسه صلح کاملاً در دست شورای صلح باشد. خارجی ها در این پروسه دخالت نکنند بلکه رفتن آنها باید فقط زمینه سازی، وادار ساختن طالبان وحامیان آنها به مذاکره وتدارکات ضروریات و نیازمندی های پروسه باشد وبس، ولی از سوی دیگر طالبان با نادیده گرفتن نقش دولت افغانستان در پروسه صلح، بر اشتراک ایالات متحده امریکا درگفتگو تاکید دارند. واین اختلاف نظرهابرمیکانیزم گفتگو، موجب گردیده که باگذشت چهار سال از آغاز این پروسه تا هنوزگام مثبتی درجهت اعاده صلح برداشته نشود. رئیس جمهور افغانستان اخیراً گفت: برخلاف اراده صلحجویانه ما، بعضی از کشور های خارجی از پروسه صلح می خواهند که به حیث وسیله برای رسیدن به اهداف خودشان استفاده کنند. ما این تلاش ها را با دقت واحتیاط دنبال می کنیم. اگر خارجی ها به خواست ما حرکت نکردند و منافع ما را فدای اهداف خودشان کردند، درآنصورت توطئه ها را افشا و به مشوره دوستان تصمیم خواهیم گرفت. از این اظهارات رئیس جمهور به صراحت پیداست که اختلاف نظر در جهت راه اندازی پروسه صلح وساختن میکانیزم آن بین هرسه طرف هنوز پا برجاست وهرطرفی تلاش دارد که پروسه را به محور منافع خود بچرخاند. درحالیکه با همچو نیات ومقاصد تکروانه ویکجانبه صلح به میان نمی آید. مصالحه از خود مقتضیات وشرایطی دارد که بلااستثنا همه اطراف قضیه باید آن را رعایت کند. اگر منظور از مصالحه حل بحران افغانستان باشد، در آنصورت باید همه اطراف درگیر، منافع افغانستان وخیر افغان ها را درمیکانیزم صلح ترجیح بدهند. کشورهای خارجی اعم از دو رو نزدیک، بدون اینکه در پروسه صلح اهداف خود را مدنظر داشته باشند، تلاش شان باید براین نکته متمرکز باشد که میان دو طرف قضیه گفتگو آغاز شود وهر طرفی که با وضع پیش شرط های غیرعملی، پروسه را اخلال می کند، باید آن را از این روش برحذر داشته وبه تنازل وگذشت دعوت نمایند. دراین شکی نیست که اصلاح بدون عفو، گذشت، تنازل و واداری دوطرف بمیان نمی آید وبرای مصالحه قبل از همه به یک هیئت میانجی بی طرف ضرورت است که متاسفانه تا هنوز ایجاد نشده است. شورای عالی صلح مربوط به دولت افغانستان است وهیئت های صلح قطر مربوط به طالبان می باشد، هیئت صلح مرکب از عناصر بیطرف، متقی، خیرخواه ودلسوزی می باشند که به هیچ طرفی وابسته نبوده واز هیچ طرفی معاش وامتیازی بدست نمی آورند. بلکه اینها بدون داشتن طمع وتوقع وبرای کسب رضای خدا (ج) برای اصلاح ذات البینی کار می کنند. لهذا افغانی شدن پروسه صلح، عدم دخالت خارجی ها درکار مصالحه، تشکیل هیئت میانجی بیطرف با ترکیب معدود افراد مخلص، دلسوز، متقی وغیر وابسته از جمله شرایط مقدماتی اند که بارعایت آن کار پروسه صلح راه خواهد افتید

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس له پراخ او ټینګ ملاتړ څخه برخمن دي

آیرون

اوس افغانستان له پوځي پلوه په سیمه کې د یو کلک سنګر په توګه خپل حیثیت لري. د افغانستان ځواکونه لکه ملي اردو، ملي پولیس او نور امنیتي ځواکونه د کیفي او کمي پیاوړتیا له امله ډېر ځواکمن دي چې کولای شي په ډېره لنډه موده کې ددښمن هر ډول هڅه شنډه کړي. په خو تېرو عملیاتو کې موږ ولیدل چې افغان امنیتي ځواکونو له دښمنانو څخه لارې ګودرې ورکې کړې چې په مثال یې د ګوشتې ولسوالۍ نسبته ده. افغان امنیتي ځواکونو وکړای شول چې د افغانستان پر خاوره بهرنیو برغلګرو ته غاښ ماتوونکی ځواب ورکړي. دغه راز څه موده وړاندې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د کورنیو چارو وزیر او ددغه وزارت یو شمېر جګ پوړو جنرالانو د پولیسو د کوماندو ۲۲۲ خاصه قطعه وکتله او ددغې قطعې هغه ټول منسوبین یې وستایل چې د روان کال د غبرګولي د میاشتې په لومړۍ نیټه یې په میړانې او متانت سره د وسله والو برغلګرو په وړاندې ودرېدل او مبارزه یې وکړه او پرې یې نه ښودل چې تروریستان خپلو ناوړو او غرضي موخو ته ورسیږي. همدارنګه د کورنیو چارو وزیر په جلال آباد او پنجشیر کې وروستیو تروریستي بریدونو ته په اشارې سره وویل د پولیسو د خاصې قطعې موظفینو په جلال آباد ښار او پنجشیر کې په خپل چټک غبرګون سره ثابته کړه چې په همغو لومړیو شیبو کې ددښمن د تحرک د شنډولو توان لري چې دا د پولیسو د مسلکي کېدو او د یې ساري پیاوړتیا بیلګه ده. د کورنیو چارو وزیر ددې مطلب په بیانولو سره چې د افغانستان خلک د امنیتي مسوولیتونو د لېږدونې د پروګرام د بشپړ مسوولیت په منلو او د جمهوري ریاست د انتخاباتو د ترسره کولو په درشل کې دي د کورنیو چارو وزیر په خپلو خبرو کې زیاته کړه باید ددې هېواد دښمنانو ته وخت ورنکړو چې په خپلو پوچو او بې بنسټو تبلیغاتو سره نړیوالو ته زموږ د امنیتي ځواکونو غلط تصویر وړاندې کړي. حقیقت داډې چې د افغانستان دښمنان ډېرې هلې ځلې کوي چې د افغانستان پیاوړي ځواکونه کمزوري وښیي او د خپلو ګوډاګیو ځلجکي بریدونه داسې څرګند کړي چې ګواکې ډېر پیاوړي دي

حال دا چې د ځلجکیو بریدونو او د منظمو او روزل شویو ځواکونو ترمنځ عملیات ډېر توپیر لري. د افغانستان د سولې او ثبات دښمنان زیار باسي په ځان مرګو بریدونو او د سړک پر غاړه د ماین په ایښودلو سره ځان پیاوړی وښیي حال داچې دا هیڅکله حقیقت نه لري او دا کار له یو منظم ځواک سره پرتله کېدای نه شي. بله مساله چې افغان ځواکونه یې نه ماتېدونکي کړي هغه له خپل هېواد سره د افغانانو مینه ده. دا مینه د هر افغان په وینه کې ځای لري. دا د اوس خبره نه ده، افغانانو تل کله چې افغانستان ته له کوم لوري خطر پېښ شوی بیا افغان ولس سره یو موټی شوي او ګډ دښمن ته یې داسې ځواب ورکړی چې د تاریخ پاڼې پرې ډکې شوې دي. دا یوه څرګنده خبره ده چې افغانستان د تاریخ په زړه کې روښانه او څرګند ځای لري او د تاریخ په اوږدو کې هیڅ یو زبرځواک په دې نه دی بریالی شوی چې افغانستان لاندې کړي. اوس هم افغانان د خپل هېواد د ساتلو پوره صلاحیت لري. همدا لامل دی چې د افغانستان د وسله والو ځواکونو لیکې ورځ تر بلې پیاوړې کېږي. همدا اوس مهال دغه ځواکونه هم د کمیت او هم د کیفیت له پلوه پیاوړي او غښتلي دي. افغان ولس پر خپلو وسله والو ځواکونو باندې ویاړي او دا باور لري چې له ۲۰۱۴ م کال وروسته زموږ وسله وال ځواکونه کولای شي چې د نړیوالې ټولنې له مرستې پرته پر خپل مټ په بشپړ باور سره د خپل هېواد دفاع ته ملا وتړي، خو ځیني

۷ مخ

ketabton.com - The Digital Library

روغتیا او ژوند

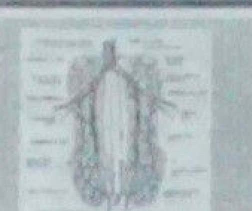

په کندهار کې د لشمانیا ناروغۍ پېښې زیاتې شوې دي

عبدالله کندهاري

د کندهار د عامې روغتیا مسوولین وایي چې په دغه ولایت کې د لشمانیا ناروغۍ پېښې زیاتې شوې، خو ملاریا یا کمه شوې ده په کندهار کې د ملاریا او لشمانیا د ناروغیو د کنټرول مسوول ډاکټر عبدالشکور نصرت د ملاریا د مخنیوي د ورځې په لمانځونده کې وویل، په دغه ولایت کې تېرډې لس زره کسان معاینه شوي چې ۲۵۳ کسان په شدیدې او عادي ملاریا ناروغیو اخته و دیادې سرچینې د څرګندونو له مخې په ملاریا اخته ناروغانو درملنه په وړیا توګه شوې ده «دغو کسانو ته مو په درملو لړلي پشه خانې هم ورکړې» نوموړی وایي پر دې لشمانیا خطر ورته متوجې دی، هلته مو د عامه پوهاوي کار پیل کړی» ډاکټر نصرت همدارنګه وویل چې تېر کال یې په کندهار کې ۳۹۲۶ د لشمانیا یا کالداني پېښې ثبت کړې چې د دې ترڅنګ دولس زره یې نعقیبي ناروغان وو. د نوموړي په خبره، نړیوال روغتیایي سازمان دغې ناروغۍ ته د اندېښنې له کبله د کندهار زخم نوم ورکړی او د ورکېدو لپاره یې حدي هلې ځلې کوي «په کندهار کې یو بله سخته ناروغي چې عوماشي یې رامنځته کوي، د حاشوي کالداني په نوم ده چې د انسان په بدن کې دننه په پټه

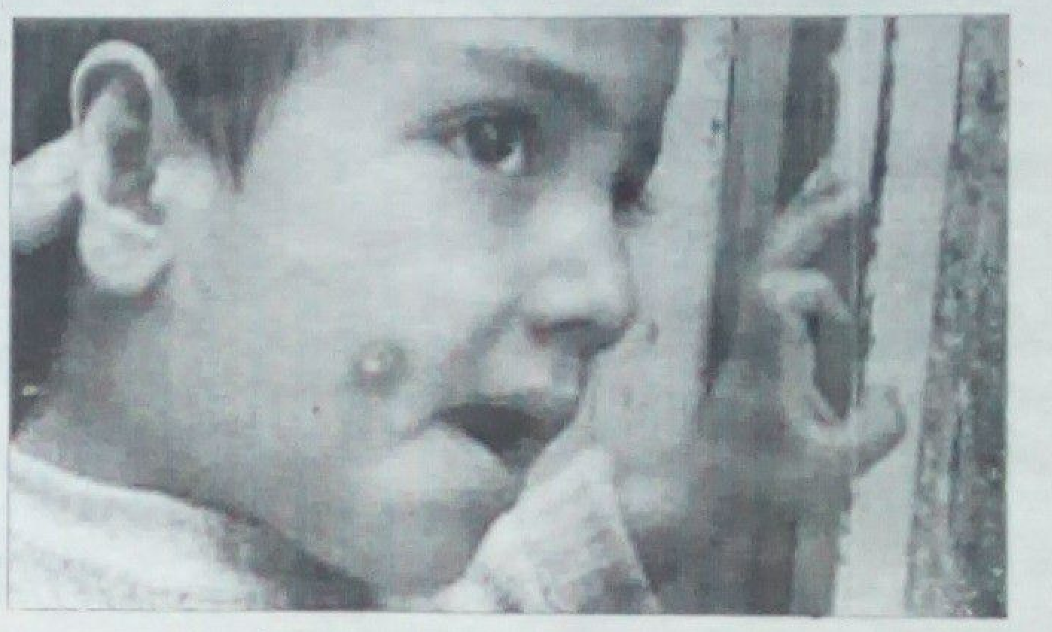

سربېره یې په کندهار ښار او ولسوالیو کې هم ۳۳۹۱۴۵ پشه خانې وېشلې دي «زموږ له خوا د پشه خانو د وېشلو لړۍ روانه ده او تر راتلونکو دریو کلونو پورې به خلور ملیونه پشه خانې د ملاریا او لشمانیا د ناروغیو تر ګواښ لاندې سیمو ته ورکړل شي.» ډاکټر عبدالشکور نصرت د کندهار ښار ترڅنګ ډنډ، دامان، پنجوایي او ژړۍ ولسوالی د ملاریا او لشمانیا تر ګواښ لاندې سیمې وګڼلې «موږ په هغو سیمو کې چې د ملاریا او فعالیت کوي او یا وروسته د بدن پر دباندې حصه ښکاره کېږي» د ملاریا او لشمانیا د کنټرول د دغه مسوول په خبره، د ټول هېواد په کچه د حاشوي کالداني ۲۵ پېښې ثبت شوې چې له دغې ډلې ۱۷ یې په کندهار کې دي. دا په داسې حال کې ده چې د عامې روغتیا وزارت د معلوماتو له مخې له ۲۰۰۰ تر ۲۰۱۰ میلادي کاله پورې په هېواد کې د ملاریا په پېښو کې ۲۶ په سلو کې کموالی راغلی

تولنیز روح له کوره پیل کېږي

د دې لپاره چې کوچنیان د تولنو په ښکنګ کې د قدر وړ ژوند وکړي، بېلوبېلو اجتماعي مصروفیتونو ته اړینا لري کوچنیان داسې فرصتونو ته اړتیا لري چې د دوی د عمرونو او سنګونو سره مناسب دوستي او ملګرتیاوې وکړای شي، د حقوقو مراعات وکړي، په اجتماع کې خپل محبوبیت حس کړي، نه نورو سره د دوستۍ قدرت په خان کې وګوري او د ژوند په ټولو ضروري چارو کې د دې چارو د اجراکولو او سرته رسولو له عهدې څخه ووتلای شي د پلرونو په حیث په مور کې دا قدرت او سبک شته چې له خپلو کوچنیانو سره په ژوندانه کې په زړه پورې مرسته وکړو او د داسې چارو سرته رسولو اقدام وکړو چې کوچنیان زموږ د تقلید او پېښو په واسطه په اجتماعي ژوند کې په سمه لار روان شي کور کوچنی نه د اجتماعي ژوندانه لومړنی ښوونځی دی چې په کوچنی کې نوم ارونکي اغېزه پرېږدي او د عمر تر پایه پورې ترېنه نه خي هغه کوچنیان چې په کورنۍ ژوند کې په زړه پورې مصروفیتونه اویوهې حاصلې کړي اویه کاله کې د مور او پلار په خوږه مینه ماړه وي داسې کوچنیان ژوندانه او یونې ته په ښه سترګه ګوري او کوم کوچنیان چې له دغه پورته یاد شوي نعمت نه بې برخې او محروم وي د ژوندانه د پرمخ بیولو قدرت او توان په خان کې نه ګوري او اجتماع نه په کرکه ګوري. هغه کوچنیان چې په داسې کورونو کې استوګنه کوي چې له نورو کورونو سره دوستي او اړیکه لري نو داسې کوچنیان چې نوی شي نه ملګریا او له دوستۍ څخه خوند اخلي او د ژوندانه په خوږو به پوهېږي نو وېلای شو چې د کور سلوک د کوچني اجتماعي، ذاتي انکشاف ودې اویه ژوندانه کې د کوچني د بېرته پاتې کېدو او عدم انکشاف سرچینه ده پخوانۍ چې کوچني د نورو ګرانښت رده کړي لازمه ده چې لومړی ورته خپل خان ګران وي څکه د خان ګرانښت او قدر نه ژوندانه او اجتماع سره ستر عامل دی

ډېرې لارې چارې شته چې مور او پلار د همغوی په مرسته کولای شي چې خپل کوچنیان په دې پوه کړي چې خپل خانونه وپېژني او خانونه په درنه سترګه وګوري

د پلار او مور د مینې او پېرزو له لارې کوچني پوهېدلای شي چې د مور او پلار زړونو ته ډېر ورنږدې کله چې کوچني د خپل مور او پلار مینه او محبت د خپل خان په باره کې ویني نو داینه ورته ګټېږي چې د ده ژوند قیمتي او مهم شی دی او د خپل خان په اهمیت پوهېږي کله چې کوچني پوه شي چې څرنګه یې د قصور اړخونه منلي او څرنګه د خپل قوت له اړخونو څخه ګټه اخلي، له همدې لارې داهم زده کوي چې څرنګه د نورو قدر وکړي او داسې یې ومني لکه څرنګه چې دي اوپه درغوی ورته وګوري. داخبره د مور او پلار په وس کې نه چې په خپل اولاد کې سم نفسي او وجداني اړخونه وروزي او نه خپل اولاد سره داسې مینه وکړي او داسې یې ومني لکه څرنګه چې په نفس الامر کې وي. بلکې نه چلسره مینه باید د اجتماعي واقعي سمون او کتو په اساس وي نه د صدې نظر په اساس لازمه ده په کوچني کې داسې حس وروزل شي چې له واقعیتونو پرته له خپل

صمیمیت او نظر څخه، کماهي او په واقعي توګه درک کړي، تو جابېرسال نه د واقعیت نه محې په مثبت او منفي نظر وګوري نه د خپل نفسي نظر نه محې که په کوچني کې مور او پلار داسې حس وروزلای شو نو نوی د توني او اجتماع په تعمیر کې ښه ښه کېښودنه او

وجداني، ایماني او انساني وظیفه یې سرته ورسوو او خپل کوچني یې د روښانه راتلونکې په لوري سوق کړو او که مور او پلار خپل کوچني داسې وروزي چې هر څه او هر څانه د خپل نفسي نظره مخې ګوري او واقعیت نه په کوم ارزښت قایل نه وي نو په دې صورت کې دوی د اجتماع په تعمیر کې اوبه، شړېدلي خښته ایښې ده. نو د اجتماع د ودانۍ بنا نه یې ډېر تاوان رسولی دی په کوچني کې تعصب او رخه له دې کبله څرګندېږي چې هر څه او هر څانه د خپل نفسي اوعندي نظره مخې ګوري او د نفس الامر سېګه او بدي له نظره غورځوي هر څه چې ده ته ښه ایسي ښه یې بولي او هر څه چې ورته بداېسي بد یې بولي د تعصب په ساحه اومحیط کې روزل شوي کوچني د ښو او بدو معیار خپل نظر او نفسي احساس بولي کله چې کوچني خپل مور او پلار ګوري چې، د ښو کړو او یا ښو اجتماعي فعالیتونو سره تمسخې لري، په کرکه او نفرت ورته ګوري. نو دې هم نه همدغه کوچنیتوب څخه د خپل پلار او مور په پله، کټ مټ، په لاشعوري توګه پل ږدي اوهغه څه بد بولي چې د ده مور او پلار یې بد بولي اوهغه څه ته ښه وایي چې مور او پلار یې ورته ښه وایي له همدې خای نه په کوچني کې د تعصب او رخې ریښې ټینګې کېږي او وده کوي، نږدې چې په پای کې دغه تعصب او رخه عریزه او طبیعت وګرځي که یا وروسته په حقیقت پوه هم شي، خو له دغه عریزي صفت څخه ځان شکول ورته ډېرګران او سخت وي. د مور او پلار وظیفه ده چې، کوچنیان له حقیقت او واقعیت سره د اشنایي په ساحه اومحیط کې وروزي او هر څه او هر اجتماعي فعالیت ورته وښايي، له څنګه چې وي هم هغسې بې وروښیي او د واقعیت ښې حس په کې کلک وروزي ترڅو وکړای شي چې واقعي ښه او بد درک کړای شي او په شخصي او اجتماعي ژوندانه کې مثبت او کټور رول ولوبوي

د وزن کمولو غوره لارې

د وجود د وزن کمول د زیاتره کسانو لپاره یوه ستونزه بلل کېږي چې د وزن د کمولو لپاره بېلابېلې لارې هم شته خو په ورځنی توګه د خپلو خوړو او خوراک له کمولو پرته هم کولای شو چې په اسانۍ سره د بدن وزن کم کړو او نوره به نه زغمو تاسو کولای شئ چې په خپلو ورځنیو خوړو کې ځینې دا شامل کړئ:

مستې:

مستې هغه غني محصولات دي چې له شیدو ترلاسه کېږي دا خواړه سپک او ډېر کلسیم لري چې په وجود کې د ځینک جذبېدلو سر بېره د وجود د وزن د کمېدو لامل هم کېږي

د چرګو هګۍ:

که غواړئ په حپله سهارنۍ کې سپک او خوندور خواړه ولرئ نو به دا وي چې د غوړېدو کېک او کلچو پر ځای د چرګو هګۍ وخورئ څېړنې ښيي چې که په سهارنۍ کې هګۍ وخوړل شي نو ژر لوږه نه راځي او د سهارنۍ او غرمې تر منځ واټن اوږدېدای شي.

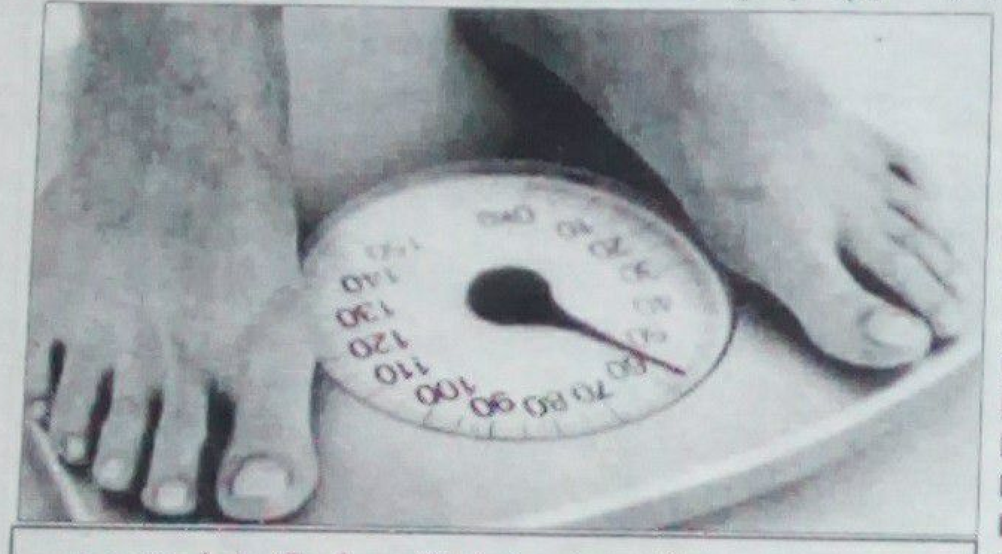

مرخېړۍ د غوښې پر ځای خوندور او لږ کالوري لرونکي خواړه دي، چې کولای شي د وزن پر کمولو ښې اغېزې ولري

پسته:

بناې داسې فکر وکړئ چې مغز لرونکي خواړه د چاغېدو لامل کېږي، خو پسته نه دې ډلې پورې ده د پستې په شان زیاتره مغز لرونکي خواړه فیبر او پروټین لري، چې د مړېدو لامل کېږي، چې د ... لامل هم کېږي

مرخېړۍ:

مرخېړۍ د غوښې پر ځای خوندور او لږ کالوري لرونکي خواړه دي چې کولای شي د وزن پر کمولو ښې اغېزې ولري، که په هر خل خوړو کې د غوښې پر ځای مرخېړۍ وخوړل شي نو شاوخوا ۲۲ اضافي کالوري به مو له بدنه لېرې کړي وي

د زیتونو غوړي:

په خپلو خوړو او سلاد په تیارولو کې د زیتونو له ... غوړیو څخه ګټه اخیستنه د وجود د وزن په کمولو کې ... دېرې اغېزې لري. زیتون په خپل جوړښت کې د اولییک اسید په نوم مواد لري او د خوړو له مهال بې مغزو ته داسې انګېزه رسوي چې ګواکې تاسو ماړه شوي یاست

ګړزي یا سوس لرونکې غلې:

که غواړئ چې وزن مو ژر کم شي نو له د عادي او معمولي غلو خوړل کم کړئ او پر ځای یې ګړزي یا سوس لرونکو غلو خوړل پیل کړئ. څېړنو ښوولې چې د سوس لرونکو غلو خوړل د وزن په ځټک کمولو کې ډېر اغېزمن دي په دې برخه کې تاسو کولای شئ چې له وریجو، لوبیا، نخودو او نورو حبوباتو سره سوس لرونکي ډوډۍ وخورئ.

مرچ:

په خوړو کې لږ اندازه مرچ اچول نه یوازې ستاسو خواړه خوندور کوي بلکې ستاسو د وزن پر کمولو هم اغېز کوي سره مرچ د کپسیین په نوم مواد لري چې د بې اشتهایۍ لامل کېږي. د خوړو مرچو خوړل هم په دې برخه کې مرسته کولای شي.

باقلي:

باقلي ډېر پروټین لري او څېړنو ښوولې چې د باقلي شي داسې انټي اکسیډانټي خاصیت لري چې په وجود کې د غوړو د راټولېدو مخنیوی کوي او په بله کچه د وزن د کمېدو لامل کېږي

وریجې له سبزو سره:

ځینې سبزۍ لکه ګټهو او کرم په خپل جوړښت کې ډېر فایبري مواد لري چې د وریجو د اضافي کالورۍ د مخنیوي لامل کېږي چې په خوړولو سره یې د وریجو ځای نیسي او تر ډېره د مړښت احساس کېږي

څېړنو ښوولې کله چې خوک د ورځې نه وریجو سره سبزي وخوري نو په ملیلتني کې بې اشتها کمه وي او لږ خواړه خوري

د ژوند روغتیایي طریقه مرګ ځنډوي

ژباړن جاوېد اوربل

تولیزه روغتیا

اجتماعي صحت د خلکو سره د ژوند کولو د لارې په مانا دی یعني داسې چې نه نوي ملګري پیدا او ژړې یارانې وساتي، کار او لوبې د ملګریا په فضا کې مخته بوځي او کله چې ضرورت پیدا کېږي نو نه اماده او اوسي چې د نورو سره مرسته وکړي په دې برخه کې ارتباطات او خپل احساسات د نورو سره یې شریکول مهم دي

د روغتیا مثلث

کله سخت سړی یا ورې شوي یې آ هغه احساس ستاسو د نورو سره پر کړنو څه تاثیر کړي او آ که چېرې دا سړی والی او یا ورې والی همداسې پاته شوي وای نو ستا د وجود پر فزیکي حالت به یې څه تاثیر کړي و آ حتما چې تاثیر به یې کړی وای، له دې خایه ښکاري چې د فزیکي، رواني او اجتماعي صحت تر منځ مستقیم ارتباط قایم دی. نو که چېرې په صحت غواړو نو دریو واړو برخو ته باید توجه وکړو. د دریو ساوي ضلعو مثلث د صحت د تعادل نظریه څرګندوي. د دې له پاره چې د صحت لوړې څوکې ته ورسیږو، باید دریو واړو برخو ته پام وکړو که چېرې د مثلث یوې ضلعې ته پام ونه کړو یا هم په یوې ضلعې کې ډېر تم شو او دا نورې هېرې کړو نو په داسې وخت کې ممکن یادې ضلعې له منځه لاړې شي او د روغتیا مثلث خپل مفهوم له لاسه ورکړي

د روغتیا دوام

د روغتیا مانا دا ده چې په توله کې نه ژوند وکړې یعني کامل صحت ولرې کامل صحت د ورځني ژوند په کولو سره نه مالومېږي په روغتیا کې دا هم شامل دي چې نه څنګه پرېکړې کوې، څنګه خپل

چلند انتخابوي اساس یې پر صحي علم او صحي لیدلوري ولاړ دی آ دا خبره د ژوند په دې اړخونو پورې تړلې ده چې هغه د فزیکي، رواني او اجتماعي صحت لړل دي صحت د پراخ مفهوم درلودونکې کلمه ده ور سره د کامل صحت نظریه یا فزیکي، رواني او اجتماعي صحت تاثیراتو ته توجه کوي چې دا په خپل وار سره د انسان روغتیا باندې څه اغیز کولی شي د صحت دوام د یوه چارت او ګراف سره بیانولی شو چې یو فعالیت، حرکت یا دوره رانه بیان کړي په مجموع کې صحت او مرګ په یوه ویکتور کې راولو چې یوه سر نه یې یو وي نو بل سر نه یې بل، نو په داسې یوه ویکتور کې د یې لور خوانه حرکت د کامل صحت په لور حرکت دی او چېې خوانه یا مریضي او بلاخره مرګ دی چې یو خوک لومړی د صحت په نړیو برخو کې د مشکلاتو سره مخ او یا له دنیا سترګې پټوي

د روغتیا پراختیا

په طبابت کې وروستیو پرمختګونو نږدې هغه ټولې مریضۍ له منځه وړې دي چې دا خو لسیزې وړاندې یې ډېر خلک هر کال له منځه وړل خو دا نو په دې مانا هم نه ده چې موږ د ناروغیو څخه خلاص یو بلکې زموږ په منځ کې د هغو ساري ناروغیو ځای دېځوا نه نوې نګونې پرتې دي. هغه نګونې دا دي چې خوک خپل صحت ته په پام سره څنګه وکولی شي چې، داسې پرېکړې وکړي چې د دوی ژوند پېرې اغېزمن نه شي، دوی، څنګه صحي خواړه او غذایي رژیم جوړ کړي، دوی سپورت او

فعالیت له څنګه زمینه مساعده کړي. د خلکو سره څنګه واوسېږي او د خپل رواني صحت له پاره کومې برخې په پام کې ونیسي او د خلکو سره هم ښه وضعیت وکړي. دا کار فکر او مالوماتو ته اړتیا لري چې هر خوک باید ورته پام وکړي او یا دا شیان یې د روغتیا د اغیزمنولو سبب نه شي

د ژوند کولو مهم فکتورونه له کلونو راهیسې چې د روغتیا د برخې کارپوهانو د خلکو

د ورځې درې وخته په پاکل شوېو وختو کې ډوډۍ خوړل

نه سګرټ څکولو څخه ډډه کول

هره ورځ سهارنۍ کول

په ازادې هوا کې هره اوونۍ درې تر څلور څله نږدې نیم ساعت ازاد تمرین کول یعني سپورت باید وشي

د الکولو نه استعمالول

او خپل وزن کنټرولول

لاسرسی او د صحي عادتونه خپلول یعني که په دې برخو کې پرمختګ وشي نو سبب ګرځي چې یو خوک ډېر ژوند وکړي او برعکس که دې پکو ته پام ونه شي او یا په نظر کې ونه نیول شي د خلکو متوقع ژوند به کم پاکل کېږي. د امریکا په متحده ایالاتو کې متوقع ژوند نسبت شلمې پېړۍ ته، تقریبا دوه چنده شوی دی. په نولس سوه نویم میلادي کال کې د هر وګړي متوقع ژوند ۴۹ کاله

سرطان، د مازغو سکتې او ترافیکي او نورې حادثې د مرګونو ډېرې فیصدۍ تشکیلوي یعني اکثره مرګونه د دې سببونو څخه رامنځ ته کېږي. په خوانانو کې یعني له ۱۵ کلنۍ څخه نیولې یا تر ۲۴ کلنۍ پورې عمر لرونکو کې د مرګونو اکثره سببونه یا رحمي کېدل دي، وژل کېدل دي، خان وژنه او سرطانونه دي. متوقع ژوند د یوه هېواد څخه تر بل هېواد پورې توپیر لري د مثال په ډول یو خوک چې د امریکا په متحده ایالاتو کې په کال ۱۹۸۹ کې زېږېدلی، د هغه متوقع ژوند ۷۵ کاله و خو په اتیوپیا کې چې خوک پر همدې وخت زېږېدلی متوقع ژوند یې ۴۱ کاله و د دې سبب د امکاناتو په تغیر کې دی، روغتیایي خدمتونو ته لاسرسی، روغتیایي تعلیم، معافیت یعني د مریضو په مقابل کې خان واکسینول ور سره په خوړو، او د ژوند په معیارونو کې توپیر هم د دې سبب ګرځي چې د متوقع ژوند کلونه زیات یا کم شي

خوشاله ژوند

صرف اوږد عمر کافي نه دی د ژوند د کمیت تر څنګه کیفیت هم مهم دی. د ژوند کیفیت په دې مانا دی چې د روغتیا اندازه یې او د ژوندي پاته کېدو څخه یې رضایت څومره دی

د روغتیا په فزیکي، رواني او اجتماعي برخو کې کامل صحت لرل د سړي په ژوند کې د خوشالۍ اندازه زیاتوي چې دا یې د سړي د عمر په نسبت معلومېږي. د ژوند په پرېکړه کولو کې صحي مهارت لرل او د صحي عادتونو عملي کول د ژوند پر کیفیت همدا اوس او په اینده کې هم په

اغیز کولی شي

ستا فکر ستا پر روغتیا زور تاثیر لري

د یو روغتیایي عادتونو عملي کولو تر څنګ چې نه باید څه وکړي او څنګه وکړي نور شیان هم مهم دي، لکه ستا فکر پر دې تاثیر کوي چې نه څومره د خان سره احتیاط وکړي. د مثال په ډول، که غواړې چې صحي عادتونه عملي کړې نو نه به پر دې باور لرې چې ددغو عادتونو په عملي کولو سره ستا وجود نه فایده رسېږي او دا دې په ګټه دي او که چېرې بې عملي نه کړې نو تاوان به در رسېږي ستا له پاره دا هم ضروري ده چې د خپل فکر څخه خبر و اوسې، چې د صحت په اړه یې لري که چېرې پخوانۍ انګېرنې ایسته وغورځوې او د خپلې روغتیا په برخه کې د مسوولیت احساس وکړې نو کار د ژوند پر کیفیت مهم تاثیر کولی شي او د کامل صحت لوري نه خپل وجود رهبري کوي. څېړنو ښوولې ده، هغه کسان چې خوشبین یا مثبت فکر لري نسبت هغو کسانو نه چې، دوی بدبینه منفي فکر لري دوی لږ په مریضو اخته کېږي. د ښې روغتیا لرل هغه وخت تضمینېږي چې د هغه فکر هم سم وي که یو خوک په بد وضعیت کې هم وي خو مثبت فکر ولري نو دا مرسته کوونکي کار په دې چې دی به د هغو حالاتو د بدلون هڅه وکړي او خان به ترې وباسي په منظم ډول خپل لیدلوري نه انکشاف ورکول یو خوک د روغتیا هغه څوکې ته رسولی شي چې نه مریضو په امن شي خپل ژوند، داسې جوړ کړي چې محسوډېږې هم نو دی به د تغیراتو راوستلو وړتیا ولري

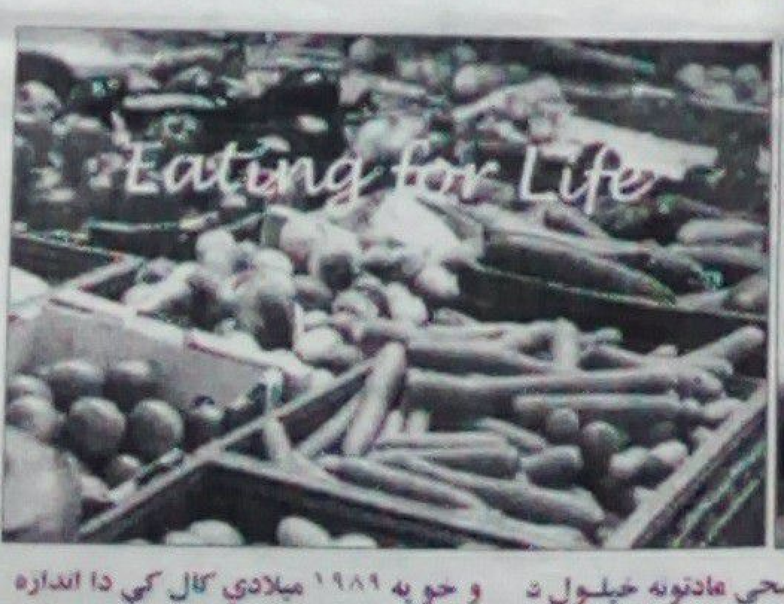

مختلفې دلې مطالعه کړې دي، دوی داسې فکتورونه موندلي چې هغه د خلکو پر روغتیا، خوشالي او اوږد ژوند کولو مستقیم تاثیر کوي هغه خلک چې په منظم ډول دا اووه عملونه اجرا کوي دوی د ښې روغتیا لرونکي او د اوږد عمر کوونکي یاد شوي دي. دغو اوو عادتونو ته د ښه ژوند فکتورونه وایي. دا عملونه تکراري دي یعني هغه عادتونه دي چې یو خوک باید همیشه ورته پام وکړي او خپل ژوند ور سره عیار کړي چې بیا بې د روغتیا د حاصلېدو سبب هم ګرځي هغه دا دي

هره شپه له اوو تر اتو ساعتونو خوب کول

د روغتیا له پاره دا صحي عادتونه خپلول د هر چا له پاره ډېر ضروري دي او هر څوک چې دغو ټکو ته پاملرنه همیشه وکړي نو کلونه کلونه ژوند به یې اضافه شي او که چېرې یو څوک ورته پام نه کوي نو کلونه کلونه ژوند یې ور کمولی شي

دلمې ژوند

متوقع ژوند د هغو اوسطو کلونو شمېر دی چې د خلکو د یوه ګروپ یا ډلې له پاره توقع کېږي چې دوی به دومره کلونه ژوندي پاته شي. متوقع ژوند پر ډېرو فکتورونو ولاړ دی لکه جنسیت، ارثیت، جابېرسال، کلتور، طبي خدمتونو ته

و خو په ۱۹۸۹ میلادي کال کې دا اندازه ډېره لوړه شوه یعني ۷۵ کلونو ته متوقع عمر ورسید. متوقع ژوند د ۱۹۵۰ میلادي کال را دېخوا د ښځو په برخه کې ۹ کاله او د سړیو په برخه کې ۸ کاله زیات شوی دی. د یوې پېړۍ په تېرېدو سره وژونکې ناروغۍ لکه نمونیا (سینه وبغل)، زکام، توبرکلوز او نورې انتاني ساري ناروغۍ ډېرې را کمې شوې دي. څکه چې اوس د یو ژوند کولو فکتورونو یا عادتونو ته زیاته توجه شوې ده. خو اوس د مرګ نوي سببونه پیدا شوي دي، داسې چې د امریکا په متحده ایالاتو کې د زړه ناروغۍ،

ادبي پاڼه

په شعرکې د موسيقي انځورونه

شعر د خپلې ښکلا په ساتلو کې په ډېرو توکو تکيه کړي؛ چې يو له هغو توکو څخه د موسيقي انځورونه دي، چې په شعر کې پراخ ابعاد لري، او کره کتونکي ورته خير شوي دي، د کره کتونکو په نزد شعر په عمومي ډول پر څلورو اصلونو ولاړ دي

۱ـ عاطفه ـ خيال

۲ـ ژبه

۳ـ موسيقي

۴ـ شکل

په يوه ادبي اثر کې به ډېر خواږه پرانه وي چې کېداي شي تر اوسه هم کره کتونکي په دې نه وي برېالي شوي چې دغه خواږه په ډاګه کړي او دا هم د ادبي فنونو يوه ځانګړنه ده. موسيقي او له هغې رازېږېدلي خوند يو فطري شي دي او دا په دې مانا دي چې د شعر سرچينه روح او د شاعر غريزه ده، ارسطو وايي: ((د شعر او نورو ښکلو هنرونو ترمنځ مشترک عامل محاکات دي؛ د شاعر، مصور، موسيقار او بت تراش په ذهن کې د يو شي تصور پيدا کېږي چې غواړي په ملموسه بڼه يې

وړاندې کړي خو خپله هم ترې خوند واخلي او نور هم ترې خوند واخلي خو د محاکاتو هنرونه په خپلو کې د موضوع، مادې او يا هم د محاکاتو د اسلوب او طريقې له مخې اختلاف لري.)) نو په همدې اساس د محاکاتي هنرونو ترمنځ اختلاف په ماده کې دي؛ په شعر کې کارول شوې ماده منطوق ويل شوي، کلمات دي چې ځانګړي آهنګ لري، او موږ په اسانۍ کولی شو چې آهنګ د نړۍ په هره زاويه کې مشاهده کړو؛ د اسونو د پښو په ټکا، د لښو په اړولو او د خپل زړه په درزا کې يې موندلی شو. خو زموږ د بحث موضوع شعري موسيقي ده، معاصرو کره کتونکو شعري موسيقي په څلور ډوله وېشلې ده.

خارجي موسيقي، جانبي موسيقي، داخلي موسيقي او معنوي موسيقي

خارجي موسيقي تر ډېره په شعري بحرونو ولاړه ده، که څه هم په پښتو ژبه باندې د عربي عروض دومره نه پلی کېږي، خو بيا هم موږ کولی شو چې د اوږد او لنډ بحر ترمنځ توپير وکړو، په

عموم کې لنډ بحرونه د اوږدو بحرونو په نسبت شرنګېدلې موسيقي لري، کټ مټ د سيند څپو ته ورته وي چې لامبوزن ترې خوند اخلي، خو که لامبوزن نه وي بيا ورته همدغه څپې بلا ښکاري. اوږده بحرونه بيا تر ډېره په جانبي، داخلي او معنوي موسيقي ولاړ دي او دا د شاعر په هنري تجربې او په شعر کې د اوږد لاس په لرلو تر سره کېدلای شي

د پښتو ژبې معاصر شاعر پيرمحمد کاروان وايي:

وطن د اور په سيند کې لامبي زلمي

ځنګ خوړلي

د کابل ځان د نجونو مړي هم نهنګ

خوړلي

غېږ د شهيدې ليلا واخله مجنون

محبوبه

دګور چينجيو ترې خوندې خونډې

لونګ خوړلي

د کاروان صاحب دغه پورتنی غزل په اوږد بحر کې ويل شوی دی. که څه هم د کاروان په شعر کې د موسيقي انځورونه تر بل هر شاعر ښکلي دي، خو بيا هم دغه غزل د هغه نه بو بل غزل سره پرتله کوو چې په لنډ بحر

کې يې ويلي دي

سپارو کې دګل

شرر ساپی

بلبلان بلبلان

وايي تل دې ودان

دا وطن د افغان

او يا هم دا چې

ښکار کوه چې کار دې دي

وله مې چې وار دې دي

ورکه د غره کاروان په کې

لوټ کوه چې ښار دې دي

په اوږد بحر کې د رحمن بابا دا غزل چې وايي

چې مې مينه خداي پر تا باندې پيدا کړه

ترکه ما په هغې ورځ خپله رضا کړه

او بل ځاى وايي

په ليمو کې مې مدام

عکس ګرځي د ګلفام

نور د سترګو مې ګلګون شو

په اړرو د ګل اندام

که څه هم په پورتنيو لنډو بحرونو کې جانبي موسيقي هم شته او په لومړي غزل کې د همس نورې ډېر زړاغلي نا په ښه وينا داخلي موسيقي په کې هم عسلي ده، خو د بحر په حساب يې نر دوهمي، غزلي، موسيقي کمزوري ده. کله ناکله موږ ګورو چې د اوږده بحر په غزل کې د لنډ بحر نه موسيقي شرنګېدلي وي، موږ يې عمومي قاعده څکه نه شو اخيستلی، کېداى شي چې په اوږد بحر کې.

مخ

په خوست کې د سولې مشاعره وشوه

په دې وروستيو کې په خوست کې د سولې په نوم پراخه مشاعره ترسره شوه، چې په کې د خوست ترڅنګ له يو شمېر نورو ولايتونو هم لسګونو شاعرانو برخه اخيستې وه. دغه مشاعره پيل شوه، چې د يل شعريې له کابله راغلي مېلمه قاضي محمد حسن حبار ونوست. د مشاعرې په دوهمو و شاعرانو هم خپل او انتخاب کړي شعرونه و ورول. چې په

چې د خوست د والي عبدالجبار نعيمي په کور کې جوړه شوې وه. يکي والي نعيمي په خپلو خبرو کې دغه ډول مشاعرې او راتلونکې کتورې وبللې او غوښتنه يې وکړه، چې شاعران بايد په خپلو هنري الفاظو سره د سولې لپاره ډېر څه وکړي نوموړي زياته کړه، له دې مشاعرې يې موخه د خوانانو ترمنځ مينه او پيوندګلوي او دغه راز د سولې په برخه کې د هڅو د لړۍ يوه برخه وه. وروسته ولولو سره يدرګه شول مشاعره د شپې ناوخته دوي بچې د کنسرت په ورکولو سره پای ته ورسېده، چې کنسرت د سندرغاړو صالحمند کندهاري او سورګل کتواري له خوا ورکړل شوه. يادونې وړ ده، چې له دې بوه شپه وړاندې په همدې ځاى کې د سولې يو لوي جشن هم نيول شوی و. چې په کې د هېواد له ګوټ ګوټ څخه زرګونه تنه راغلي وو

رحيم ګل نايل

ای وطن!

اقامحمد (لبيب)

ای وطـــن نـــازم بنـــام پـــاک تـــو

ميتمـــايم ســـرمه چـــشمان عـــالم خـــاک تـــو

شـــرق وغـــرب بـــادا فـــدايت هـــم جـــان مـــن

از خـــدا خـــواهم تبـــاهی دشـــمن ســـفاک تـــو

خرقـــه درکنـــدهار اســـت علـــی انـــدرمزار

شـــهره افـــاق بـــوده مولـــوی جـــام تـــو

در جمال الدين جمال علم و فضل است درکنر

راه دانـــش بـــازکـــرد در مـــصر و هـــم درشـــام تـــو

مردخيـــز اســـت گنـــدهارا وکنـــدهار ای دوســـتان

رفعـــت اســـلام بـــود ســـت شـــهر غزنـــه نـــام تـــو

هـــرات باســـتان بـــالم بـــاو ای دوســـتان

خورشـــيدتابان جهـــان بـــدخش اســـت بـــام تـــو

بلنـــدی کـــوه پغمـــان اعـــتلای نـــام تـــست

باقـــصر ايـــض کـــی دهـــم ســـيها و نـــاک تـــو

تابنـــده وپاينـــده خـــواهم نـــام تـــو انـــدر جهـــان

شـــهرت عـــالم شـــمول اســـت ميـــوه هـــای تـــاک تـــو

قلـــب قلـــب اســـيا کابـــل مـــقبول مـــا

رازشکـــست دشـــمنان بودســـت فرجـــام تـــو

ای وطـــن گرتوصـــيف توصـــبح وشـــام کـــنم کـــم اســـت

کـــی ادا گـــردد لبـــيب بـــا گفتـــه هـــای خـــام تـــو

حقيقت خورشيد (کتاب تحقيقاتی درمورد افغانستان از چاپ برامد)

حيات الله حليم

آسيا يک پيکر آب وگل است

ملت افغان درآن پيکردل است

درسلسله نشر کتاب های مفيد و سود مند درين اواخر کتابی بنام (حقيقت خورشيد) که دران راجع به کلمه افغان و افغانستان توسط عده از دانشمند ان کشور مقالات به رشته تحريرامده که خيلی ها سودمند بوده وکتاب مذکور به کوشش و اهتمام مصطفی عمرزی شرف چاپ يافته است

در کتاب تحقيقاتی حقيقت خورشيد نام وچگونگی تاريخی افغانستان به اساس روايات معتبر تاريخی مانند خورشيد ثابت گرديده وکتابيست که نهايتاً مورد توجه اهل ادب و علی الخصوص کسانيکه به تاريخ کشور وجهان علاقمند هستند قرارگرفت زيرا مقالات منتشره کتاب طوری که قبلا اشاره شد ازيک سو مبنی بر ديرينه بودن کلمه افغان و افغانستان ميباشد و ازجانب ديگر محتويات کتاب پاسخی است به آنعده فرزندان ؟؟کشور که ميخواهند به بهانه های اين و آن نام کنونی کشور عزيز مارا تغيير دهند

مقالات بيشمار در فهرست کتاب رقم زده شده ولی ما برخی ازعناوين مقالات مهم را بطور نمونه تذکر ميدهيم

پيشينه تاريخی کلمه افغان و افغانستان، قوم افغان بزگترين و قديمترين قوم افغانستان، نام های کهن و اساطيری هندو ستان وافغانستان در نزد هندوان و ايرانيان، قدامت اسمای تاريخی (افغانستان و افغان)، تحقيقی در مورد نام افغانستان، خراسان ايران وافغانستان و ده ها مقاله ديگر

اما مهتر ازهمه در مورد پيشينه تاريخی کلمه افغان و افغانستان که در پشتی اخر اين کتاب از هيوان تسانگ زائر چينايي قول گرديده، بيشتر از همه جلب توجه ميکند

زيرا او مينويسد ((اين مردم (افغانان) را تحت نام اپوکين، آوپاکان بسيار با ايمان ودرستکار و بلند همت توصيف کرده است در واقع اين واژه (افغان) ريشه بسيارکهن تاريخی داشته وحتی پيش از اسلام، درآثار کهنی چون مهابهاراتای هندوان و آثار چينايان به صورت (اپاگانه و اپوکين) ذکر شده است به گفته ی گريگوريان (برای بار اول (به کلمه (افغان) در قرن ششم ميلادی (وراها ميهرا) Varahamihira منجم هندی در کتاب خود (برهام سام ميتا) Brhatssamhita به شکل اواگانا Avagana اشاره کرده است))

ازينرو ميتوان گفت که کلمه افغان يک کلمه بسيار قديمی و ديرينه ميبا شد وتحقيقی در مورد نام افغانستان که ازطرف بعضی از مورخين که ذهن وطرز تفکر شان از چشمه اجنبی ها سيراب ميگردد وميخواهند که فرهنگ اجنبی را داخل ترمينالوژی کشور ما نمايد، گفته ميشود که اين نام يک نام جديد ميباشد که سابقه تاريخی ندارد در حاليکه نظر به گفته

دانشمند فاضل عبد الحی حبيبی واژه افغانستان سابقه هفده صد ساله را دارا ميباشد وليز در اسناد و مدارکی بجا مانده از عصر قبل از اسلام، به سند ايرانی هندی وچينی در مورد واژه افغان موجود است که مکرر در متون

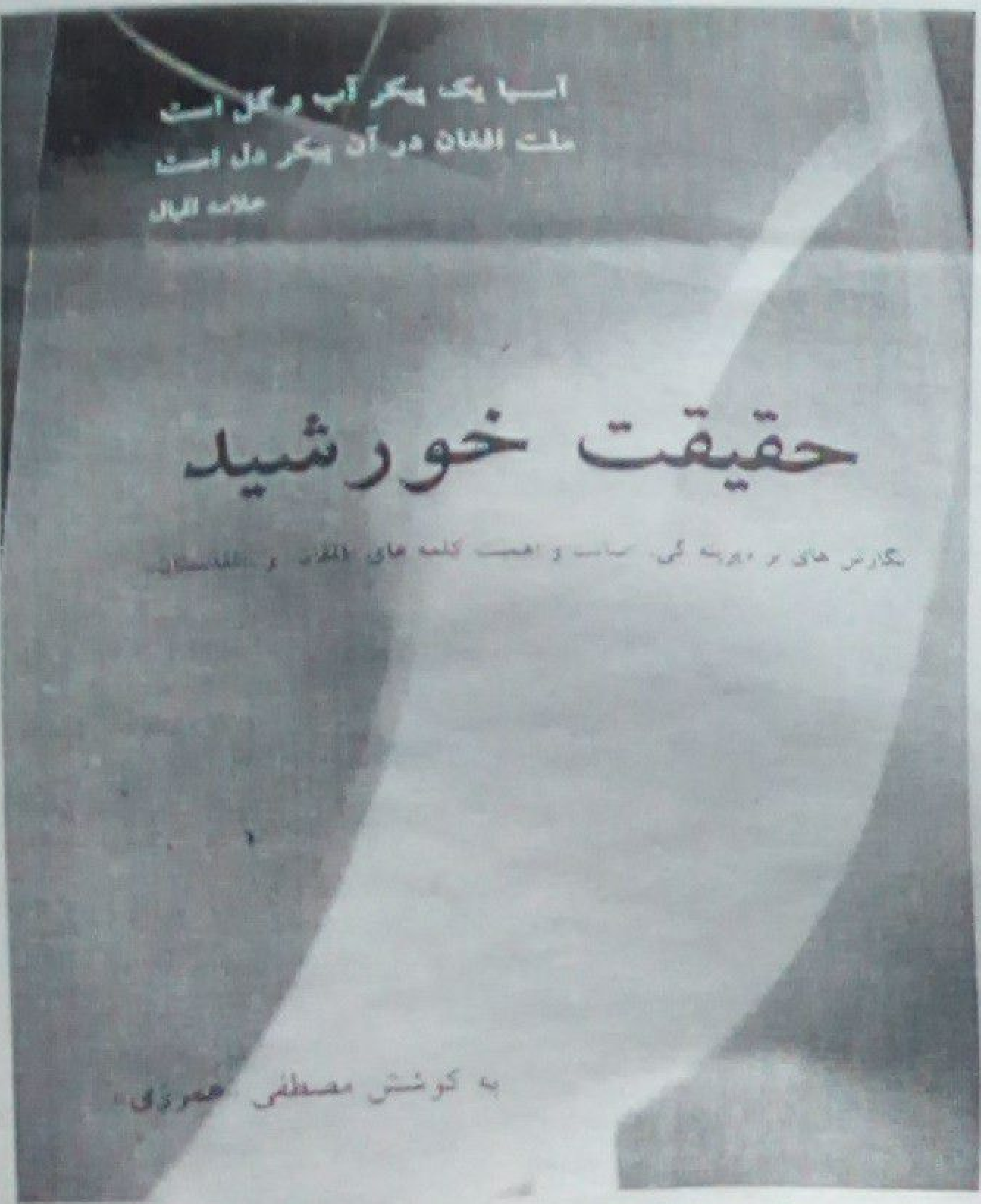

مختلف عربی و دری دوره های اوايل اسلام وقبل از اسلام موجود ميباشد

صوفی محمد شاه رهبر حزب کارگران جوان افغان ساکن ولايت ننګرهار مدعی برين داعيه بود که استعمال کلمه افغان به پښتون ها يک اشتباه محض وتاريخی ويک بگو مگو بې بی فايده وبې نتيجه ميباشد، وی مدعی بود که مجموعه تاجک، پښتون، هزاره و تمام اقوام ساکن د ر افغانستان مساوی به افغان ميباشد

کتاب مذکوردر ۲۷۸صفحه به تيراژ ۱۰۰۰جلد به زبان دری در سال ۱۳۹۲به چاپ رسيده و حق نشر آن محفوظ ميباشد

ولسي ادب يا فولکلور

په پښتو ولسي اوفولکلوري ادب کې به دلنډيو ګلپاڼې تل تازه او تاندې وي

څېړنوه_ علي محمد منګل

علامه استاد ارواښاد اکادمېسين پوهاند رشاد، دلنډيو په برخه کې، داسې په يوه ليکچرنوټ کې، له نن څخه پنځه څلوېښت (۴۵) کاله دمخه راته ويلي وه

لنډۍ دپښتو شعر په ګلستان کې، هغه فورم دی چې لومړی نيم بيتی يې لنډه او دوهم يې اوږده وي. دامونږ ټول پښتانه ولس ته راجوته ده، چې لنډۍ دپښتو ادب يوه بې ساري ستره ادبي شتمني او خوږه، تانده اوخوشبويه پانګه ده. دپښتانه ولس اوپرګنو دژوندانه، فکر، ناستې ولاړې، راشې درشې، تورې او مېړانې، دود او دستور، مينې اومحبت، له وطن سره عشق، دخپلواکۍ په برخه کې، سرښندنه اوداسې نور دژوندانه اړخونه نشته، چې په دغو ولسي ميناتوريو او دادب په تابلو کې به يې انځور او

انعکاس نه وي راڅرګند شوی. لنډۍ اوټپه، مسرۍ اوټيکي، دپښتون ستر آرښايي تاريخي نيرواميرنې ولس دژوندانه اوکړو وړو اصلي څېره راتمثيلوي نه دي کېله له تصنع اوتقليد څخه ډېرې لرې دي، خو له دې غوره سپېڅلتيا سره که په غور ورته خير شو ډېر فصاحت اوبلاغت لري، نوځکه وېلای شو، چې دا ادبي لوړې دردانې، دپښتون ولس دڅکه ملي ادب ډېرې قيمتي مرغلې دي، چې پردی کلمې، تعبيرات اوتشبيهات لږ په کې ليدل کېږي، ددغو ملي ميناتوريو ويونکي معلوم نه دي، خو ټول پښتانه، نر، ښځې، پېغلې اوځوانان يې په مينه سره وايي دټول پښتانه ولس ګډه اوشريکه

ادبي خزانه ده، چې دپيدايښت تاريخ يې دپښتو نه پيدا کېدو سره سک سيخ تړلی دي، کله چې پښتانه پيدا شوي دا ادبي مرغلرې يې زمزمه کړې دي

څومره چې موږ ته راڅرګنده ده، په لنډيو کې غالباً عشقي اوبزمي رنګ ډېر دی، چې زياته برخه يې دښځو له خوا ويل کېږي سره له دې په لنډيو کې ملي او تولنيز ډېر مضامين اونقدهم په کې په ګلورين رنګ رانغښتي اورغول شوي دي

ارواښاد استاد عبدالروف بېنوا دلنډيو دادبي ارزښت په برخه کې داسې کښلي دي

لنډۍ نه ټپه، ټکی، مسرۍ، اوسندره هم ويل کېږي اويه پښتو موسيقۍ کې ډېر اهميت

لري او په هرځای کې په بېلو بېلو آهنګونو ويل کېږي، چې سرې يې هرو مرو تراثر او اغېزې لاندې راځي، دلنډيو آهنګ ډېر خوږ اوسوزناک دی په دغو آهنګونو کې نيرابي وزن ډېر شهرت لري

که دپښتو په کليو اوبانډو کې، څوک دلنډيو خواږه آهنګ اوزړه راپاروونکي سوزناک رنګ ته خير شي، نو دېښوا صاحب دياددونې سره سره، چې بوازې نيرابي وزن په شهرت سره يادوي، لوبه په مينه سره داووايي، چې دپښتو په ټولو کليو اوبانډوکې، دا ملي ادبي عالي ميناتورې په عالي آهنګ او وزن کې راڅلېږي چې اغېزه او شهرت يې په يوله پښتونخوا کې پوښان دی،

چې دهر اورېدونکي زړه راپاروي اوپه دردنګ يې راولي.

په هرحال، بهايي جان دخپل خواږه اواحساس راوستونکي او راويبوونکي شعر ترڅنګ په خپلو قلمي آثاروکې، ځای ځای له نبکه مرغه يوه نيمه لنډۍ هم په خپل قلم اوحسن خط ليکلې ده، چې ډېرې رنګينې دي، دټولنيز ژوند په هره برخه کې يې ويلې دي، خپلې وايي، چې داده خپله ليکلې او ويلې دي چې مصنوعي رنګ لري زه وايم ماشاالله، څکه چې لنډۍ دټول پښتون ګډه ادبي زېرمه ده، هر پښتون اوپښتنه يې وايي دبهايي جان لنډۍ دپښتون ويونکي په شان موږ ته

ملې دي، چې له سرو اوسپينو زرو ډېر ارزښت لري دده دغو ملي، برمي اوټولنيزو ادبي ګلانو ته به خير شو، څه به ګلونه اوسپرغۍ يې راته ګېډۍ اوغوټچه کړې دي په مينه به دلې ورته ځاى ورکړو څه بې يې په ادبي اداراته انځور کړې دي او وايي

ستا په اوربل مې قسم کړی

چې هېرمې نه کړې غونډونه دي هېرومه

دچيټ کميس دې مبارک شه

دباندې مه ځه چې اوروبه لګوينه

امېل ترڅنګ رويي ترغاړه

په بام ولاړه مخامخ مزه کوينه

په مدينه دې ستا قسم وي

چې ګوری واخلې مخ راواړوه مينه

زړګی مې شوخوسترګو شوخ کی

څکه مې خوب دماخوستن ته نه پرېږدينه

جنګ دکابل په لوړو غرو دی

دکمبارې په کلانبو وروخانونه

دفرنګي پښتنې راغلي

جنګه پرميدان دی پښتانه ځوانان

ورځينه

خال به تازه کم سترګې توري

چې په سنګر کې دې لونګی

شمال وهينه

نيم کښې سترګې په ياد راغلي

چې مسرې وايم قلم اوښکې

توېوينه

له شوخو سترګو دې شرمېږم

نه بل ته ګوره زه به ستا ديدن

کومه

دلوړو غرو په سرمې کېږدی

چې دآشنا دوطن باد راته راځينه

ارمان مې نه ووکه بيامړوای

چې ستا په سپين مړوند مې کړي

وای خوبونه

زړګی مې شوخو سترګو شوخ کی

لکه کبلې ترګړنګو وهي څپرونه

پرغرنې سپيني واوري اوري

ددوو مينو ترمنځ لارې بندوينه

نن مې له ياد سره جنګ وکی

چې زما ديار پرزلفومه وهه لاسونه

علاقه دار دلرخومار دی

حاکم لرم دی، حکمران ليوه نه

خمه

فرهنګ ، هنر ، اقتصاد او ټولنه

دجلال آباد ښار د ټولنيزې شورا مشر ډاکتر مسعود سايي

د جلال آباد ټولنيزه شورا خلکوته د ښو خدمتونو د وړاندې کولو ترڅنګ، غواړي، چې د پردېو د کلتوري يرغل مخه هم ونيول شي

دجلال آباد دخلکو ټولنيزه شورا، چې نوې جوړه شوې اودخلکو د ستونزو د اوارولو په موخه، چې څرنګه هغو ته درسنيواومطبوعاتوله لارې انعکاس ورکړي، پراخې هڅې يې پيل کړې دي. ددغې ټولنيزې شورا مشر پوهنمل ډاکترمسعود سايي دهېواد ورځپاڼې دخبريال ددې پوښتنې په ځواب کې، چې دجلال آباد دخلکو د ټولنيزې شورا په اړه، چې تراوسه يې څه ګټورې چارې دخلکودستونزو د اوارولوپه موخه ترسره کړې دي؟ ووېل: دجلال آباد ټولنيزه شورا ددې ولايت دخلکودغوښتنو ممثله شورا ده، چې يو کال وړاندې پرانيستل شوې اوخپل حوزې ترلاسه کړې دي. ددغې ټولنيزې شورا لومړۍ موخه داده، چې څرنګه دجلال آباد خلک پريوه ټولنيزمحور راټول کړي اوخپلمنځي اختلافات له منځه يوسي. له بده مرغه کومې ستونزې، چې له تېروجګړو راپاتې دي ښايي کمې يې کړي اودخلکو په منځ کې ملي يووالي برابر شي اوددې ولايت ټول خلک دپاکۍ اوامنيت په ساتنه کې برخه واخلي، نوځکه دجلال آباد دټولنيزې شورا له موخوڅخه يوه داده چې ټولنيزې برخې ستونزې اوارې کړي اويه دې هکله شورا دجرګو جوړولو له لارې دخلکو ستونزې اوارې کړي دي. دغه ټولنيزه شورا هوډمنه ده، چې دخلکوپخوالي دجرګې دودونه، چې دستونزودلرې کولو لپاره ديراغيزمن واقع کېدل، بېرته يې را ژوندي کړي اودوام ورکړي دوهمه برخه، چې ددې ولايت په ټولنيزه شورا کې ډېره روښانه ده، دخلکوستونزې په ګوته کوي اودجرګو اومرکودجوړولو له لارې يې د اړوندو چارواکوسره دستونزې دلرې کولولپاره يو ځای کوي. ديو کال په موده کې چې دغه شورا جوړه شوې، دخلکو ستونزې موږ په ګوته کړې اوخوځله مو دجلال آباد دخلکوستونزې له ولايت اوهمدا راز له ښاروالۍ سره مطرح کړې اوهمدارنګه دنورواړوندو ادارو سره موخبرې کړې اوداوارولولپاره مو ستونزې ورته په ګوته کړې دي. دجلال آباد د ټولنيزې شورا له دندوڅخه يوه داوه، چې دجلال آباد ښار په دريو ناحيوکې دګذرشوراګانې منځ ته راوړي، ددې لپاره چې دخلکوګډون په حکومتوالۍ کې ډېره اغېزمنتيا ومومي، دګذرشوراګانې دې پياوړې شي، چې ددغو شوراګانوله لارې دګذردخلکوستونزې جوتې اوله ښاروالۍ سره يې داوارولولپاره پرې خبرې وشي، نوځکه زموږ په کړنوکې يوفعاليت داو، چې موږ ونوانيږو دجلال آباد په لومړۍ، دوهمه اودريمې ناحيه کې شوراګانې جوړې کړو، چې ونوانيدو ۳۲ شوراګانې په دريمه ناحيه کې، اوهمدارنګه ۱۷ شوراګانې په دوهمه ناحيه کې اوځنې ناحيه ۲۸ شوراګانې موږ په لومړۍ ناحيه کې جوړې کړې. دغه شوراګانې له يوې خوا له دولت سره اړيکې ټينګوي اوله بلې خوا دخلکو دستونزو داوارولو لپاره له چارواکوسره خبرې کيږي موږ دجلال آباد له شوراګانوسره په همغږۍ لرو اوهڅه کوو، چې زموږ اړيکې ورسره لاټينګې شي موږ په دې باور لرو، چې دجلال آباد په

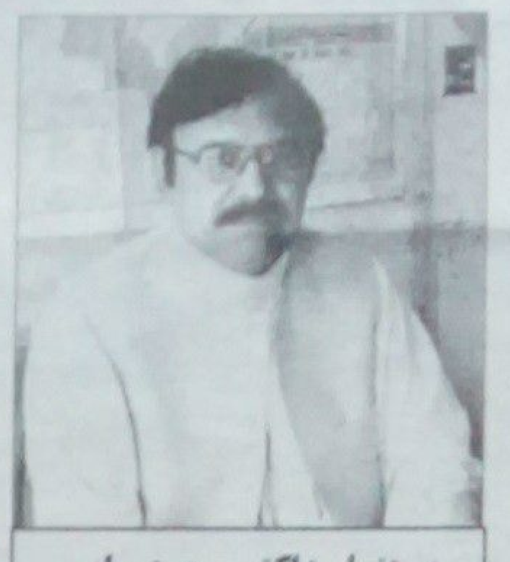

پوهنمل ډاکترمسعود سايي

خلورمه اوهمدارنګه په پنځمه ناحيه کې داډول ټولنيزې شوراګانې منځ ته راوړو، چې خلکوته دټولنيزوخدمتونو د وړاندې کولو منيه برابره شي. يوه بله موضوع، چې موږ غواړو وړاندې کار وکړو هغه دا ده، چې دجلال آباد د ټولنيزې شورا په موخوکې يوه داده چې څرنګه کولی شي خپل کلتور دپردېو له يرغل څخه وساتي دې موخې ته درسېدولپاره موږ دجلال آباد داطلاعاتو او فرهنګ له رياست سره ګډه پروژه لرو، که خدای کول په دې وروستيووختونوکې به دغه چارې پيل کړو اوهېوادنۍ راتلونکې اصطلاحات اوتوکې، چې څرنګه يې اصلاح کړو په دې تړاو هڅې کوو اويه راتلونکې کې به غونډه جوړوو اودستونزې دلرې کولولپاره به ګډ تصميم نيسو. دجلال آباد دټولنيزې شورا مشر ديوې بلې پوښتنې په ځواب کې ووېل ددې لپاره، چې موږ خپل اصيل افغاني اوپښتني کلتور اوفرهنګ وساتو، يوه خپرونه هم لرو، چې دجلال آباد مجلې غريه نامه نومول شوې اوتراوسه مو دوه ګڼې چاپ کړې دي اوخپل جواز به ژر ترلاسه برابرکړو اودپراولومړنۍ بهير يې دجلال آباد داطلاعاتو اوفرهنګ په رياست کې ترسره شوی دی اوهمدا راز نور اداري پړاونه به يې په کابل کې ترسره شي. نوزموږ موخه له دومره خپروسره سره داده چې دخپل تاريخ اوکلتور په خوندي کولواوساتنه اودخلکو دفکروروښانه کولو کې برخه واخلو. ډاکترمسعود سايي څرګنده کړه بله موضوع، چې اړينه ده ددموکراسۍ بهير دی، چې څرنګه خلک په چاروکې ونډه واخلي اومثبت اواغېزمن رول ولوبوي اوهمدارنګه زموږ دټولنې دښځو دحقونوپه خوندي ساتلو کې پاملرنه وکړي اوټول اسلامي، اساسي اونړيوال قوانين اوميثاقونه، چې دښځو لپاره دي هم په پام کې ونيسي اودښځو دحقونو څخه دې دفاع وشي. دجلال آباد دشورا مشردجلال آباد دخلکودپرتوستونزو په اړه ديوې بلې پوښتنې په ځواب کې داسې ووېل: دجلال آباد ښار دپخوانۍ جلال آباد له ښار سره [illegible] اوږدوکې [illegible] له ولسواليواونوروسيموڅخه جلال آباد ته خلکومهاجرتونه کړي دي، چې له يوې خوا دغه بهير دوکړو دډېروالي لامل شوی اوهم هره ورځ يو زيات شمېرهېوادوال دګاونډيو هېوادونوپه تېره بيا له پاکستان څخه جلال آباد ته راستانه اويه دې ښار کې استوګن کېږي. دجلال آباد دخلکو په ښېر کې داسې اوسېدونکو په پرته ډېروالی راغلی دی. يوه له دغو ستونزو څخه داده، چې ددغه ښارخلک هديره نه لري. دغه ستونزه، چې اوس کوچنۍ ښکاري په راتلونکې کې به ډېرې نورې ستونزې راولاړې کړي. ځکه هغه دوستان، چې په جلال آباد کې اوسېږي دکليو اوولسواليو څخه ښارته راغلي دي ددوی په منځ کې، چې کوم مهال مړينه رامنځ ته کېږي، دوی خپل مړي خپلو کليونه لېږدوي اوهلته يې خاورونه سپاري. موږ ددې ستونزې دلرې کولولپاره څوځلې دجلال آباد له ښاروال اوهمدارنګه ددغه ولايت له والي سره خبرې کړې، نوموړو هيله لرو، چې دجلال آباد ښاروالۍ ددې ستونزې له ژوره پاملرنه وکړي اوله جمهور رئيس حامدکرزي سره دې هم خبرې وشي چې د دوی ددې ستونزې له دپاره ټکی کېږدي. دوهمه موضوع، چې دجلال آباد خلک ورته پاملرنه لري، هغه دبرېښنا ستونزه ده، چې په جلال آباد کې شته، خوله بده مرغه، چې دبرېښنا وېش په عادلانه توګه نه ترسره کېږي اوعاموخلکوته په لږه کچه برېښنا رسيږي، چې داهم يوه لويه ستونزه ده. ددغې ستونزې دلرې کولو په تړاو موږ هم دبرېښنا اونورو چارواکو سره خبرې اوکتنې کړې دي اوله هغوی څخه موغوښتي دي، چې دبرېښنا ستونزه دې دعدالت په پام کې نيولو سره اواره شي. شي په دې توګه موږ کې چې به دې [illegible] عام اوبيوزلي خلک همدارنګه بخپله اوماشومان دتودې هوا له امله له عذاب سره مخ دي. نوزموږ غوښتنه دبرېښنا له چارواکوڅخه په جلال آباد کې داده، چې هره ورځ خوساعته برېښنا بيوزلو اوعاموخلکونه ورسوي

هېواد ـ نوري

هنر و اهداف آن

سکندري

هنر به مثابه عالي‌ترين پديده اجتماعي وبوليود جامعه بشري، كه با احساس، تخيل و روان آدمي سروكار دارد، داراي اثرات عميقه بوده و نتايج آن درابعاد گوناگون زندگي قابل بررسي است. كه ميتوان گفت تعليم وتربيت وبهداشت رواني يكي از مهمترين آنها محسوب ميگردد. يك اثر هنري ميتواند هدف هاي مشخص را دربر گيرد. مسلماً اين هدف ها گاه بصورت جزئي هستند وگاه درحدکلي تروعميق تر تا آنجا كه اساسي ترين وكلي ترين اهداف تربيت را درآثار هنري جستجو كرد. زيرا هنر اصيل ترين وماندگار ترين نمونه هاي خود برجلوه هاي از مسايل اساسي انسان، نيازهاي ژرف وی وآرمانها وايدآل هاي عظيم درنظر دارد و ره آوردهاي اولي زندگي را براي اش به ارمغان مي آورد. ازاين رو يك اثر مفيد وبرجسته هنري تنها نمي تواند به تفريح وتنوع محدود شود وتاثيراتش تنها به هيجانات سطحي وآني مخاطبين نمي انجامد، بلكه هراصيل و مطلوب ارزنده ترين نتايج خود را درحفظ و بهره دروني وپايدار ونقشي كه درتحول وبينش وگرايش وتغيير رفتار ورشد وتكامل مخاطبين داشته باشد، مي جويد. يك اثر هنري زماني قادر خواهد بود باوجود انسان پيوند عميق برقرار كند كه بتواند درترسيم مسايل اصلي حيات وتعيين نيازهاي اصيل انساني موفق باشد. ارايه مضامين پربار و پيام هاي مطلوب انساني و اعتقادي به گونه اي عميق تر وسوار، با بهره گيري از اعجاز هنروزيبايي بيان تداوم بخش وجود آثار هنري است از اين رو عمر هنري غالباً بسته به ميزان ارتباطي است كه با روان انسان وباواقعيت وحقيقت وجودي وی داشته باشد درمجموع آثار هنري ميتواند با درنظر داشتن اساسي ترين مراحل وعميق ترين ابعاد حيات و تربيت، شخصيت مخاطبين را با تغيير وتحول بنياز مواجه سازد. چنانكه درفرهنگ ها ومکاتب فكري وبينشي مختلف هنر نقش تربيتي خــود را دارد وهمگام با روش هاي فلسفي واعتقادي (البته درتمام گرايي) جنبي پيش تراز آن گام برميدارد. وبه موقعيت هاي برجسته اي نايل مي آيد. از اينرو هنر علاوه برنقش فردي از تاثيرات اجتماعي پراهميتي برخوردار است. درفرهنگ اسلامي و كشور عزيز هنر ارزش ورسالتي ويژه دارد. درميان انواع هنرها ادبيات وشعر، ازجمله رايج ترين وبرجسته ترين آنها شناخته شده است پس به عنوان مثال بررسي تاثيرات هنر در ابعاد اساسي واهداف عالي را ميتوان درنمونه هاي از اشعار دري وپشتو جستجو كرد. دراين ميان اشعار وسروده هاي شعراي چون، سنائي، عطار، مولوي ورحمان بابا وغيره بربينش واعتقاد سازنده يي استوار است اينگونه اشعار ضمن به نمايش گذاشتن نگرش وگرايش شاعر نسبت به جهان وانسان ترسيم جلوه هاي شكوهمند عرفان وتصوف، روح مخاطبين را از زيبائي هنر وغناي معنوي خود بهره مند مي سازد ودر تربيت وسلامت وی نقش درخور توجه دارد. به علاوه قصه ها وحكايت هاي موجود درآثار ادبا، فلاسفه وحكما وقصه هاي قرآن كريم وساير متون اسلامي ما دربر دارنده ويژه گي هاي محتوايي وتربيتي فوق ميباشد

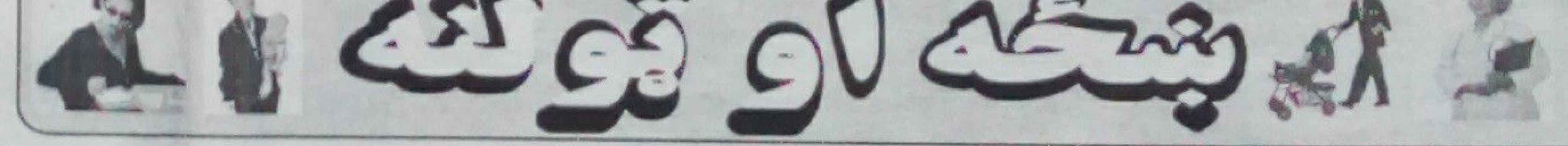

ښځه او ټولنه

له ښځو سره د تاوتريخوالي عاملين بايد مجازات شي

زرغونه صالحي

په تېرو دوو کلونو کې د بردې چپلوانو له خوا د ښځو د وژلو او جنسي تېريو د ثبت شمېرې لوړې شوې دي، خو د دغو قضيو څلوېښت سلنه عاملين نه دي مجازات شوي اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه، ياد و قضيو ته د نه رسېدو عمده دلايل بلل شوي دي، چې دغه چاره د ورته پېښو د زياتېدو سبب شوې ده. د «اراګو رسنيو مشارکت ريزواک خبري اژانس، کليدګروپ، هشت صبح ورځپاڼې او صباشراني موسسې» يوه خېړنه څرګندوي، چې د افغانستان د بشري حقونو د خپلواک کمېسيون ترڅنګ ځيني قربانيان او د کورنۍ غړي په عادلانه ډول د دوی د قضيو له نه څېړلو شکايت کوي او ځينې دولتي چارواکي هم په دې برخه کې د شته ستونزو يادونه کوي. نوموړې څارنوالي ادعا کوي چې ټولې قضيې يې په عادلانه ډول څېړلې دي. د کورنيو چارو وزارت هم وايي چې له تېښتې نيولو پرته يې د ورته پېښو ټول تورن نيولي او اړوندو ارګانونو ته يې سپارلي دي. په افغانستان کې د ښځو د وژنې او جنسي تېري په څېر د ټرټولو سختو تاوتريخوالو ترڅنګ د وهلو ټکولو، په بدو کې ورکولو، د نفقې نه ورکړه، د ميراث له حق څخه محروموال او ورته نور ډولونه هم موجود دي. د ښځو وژنې، جنسي تېري او د ورته نورو قضيو په څېړنې ځينې اندېښنې هم پيدا کړې دي. د افغانستان د بشري حقونو کمېسيون د ښځو د حقونو د ملاتړ برخې مسووله لطيفه سلطاني د اندېښنې په څرګندولو سره وايي چې په دغه کمېسيون کې د ناموسي وژنو د بردې چپلوانو له خوا د ښځو وژل، او پر ښځو د جنسي تېري ثبت شوې شمېرې په وروستيو دوو کلونو کې زياتې شوې دي. د سلطانۍ په خبره، د ۱۳۹۱ کال په لومړيو ۹ مياشتو کې د ټول هېواد په کچه ۱۰۰ قتلونه، ۱۰۰ جنسي تېري پر ښځو تحويل شوي او دغه راز په ۱۳۹۰ کال کې ۸۹ د قتل او ۹۵ د جنسي تېري پېښې د افغانستان د بشري حقونو په کمېسيون کې ثبت شوي دي. ميرمن سلطاني ووېل چې د دا ډول تاوتريخوالو شمېرې د تېر کال له تېرو مياشتو راهيسې تر اوسه نه دي راټولې شوې. هغې څرګنده کړه چې له تېر ۱۳۸۱ نه تر ۱۳۸۹ پورې په ټوليز ډول پر ښځو د جنسي تېري ۲۱۱ پېښې د دغه کمېسيون له خوا ثبت شوي دي، خو ناموسي وژنې يا يوازې له تېرو دوو کلونو راهيسې ثبت شوي، ځکه په تېرو کلونو کې له يوې خوا ورته وژنې ډېرې محدودې وې او نه بلې خوا کورنۍ نه حاضرېدې، چې دا ډول پېښې ثبتې کړي، خو سلطانۍ په خواشينۍ سره ووېل، هغه خبرې، چې د دغه کمېسيون له خوا د هېواد په عدلي او قضايي ارګانونو کې شوې، څرګندوي چې په تېرو دوو کلونو کې د جنسي تېريو او ناموسي وژنو نږدې ۶۰ سلنه عاملين نيول شوي او مجازات شوي دي. نوموړې د دغو پلټنو په اړه د جريانو له ورکړې پرته زياته کړه چې د ورته قضيو پاتې څلوېښت سلنه عاملين يا نه دي نيول شوي او يا يې هم د پيسو په بدل کې برائت حاصل کړی دی دا په داسې حال کې ده چې شايد په هېواد کې د ښځو د وژنې او جنسي تېريو نورې پېښې هم موجودې وې، خو له ثبت او تعقيب څخه پاتې دي د ولسي جرګې د ښځو چارو دکمېسيون غړې نسيمه عظيمي د بشري حقونو د خپلواک کمېسيون څېړنه معتبره ګڼي او وايي چې د دې پلټنې پايلې هم د ښځو پر وړاندې د تاوتريخوالي د زياتېدو او هم د نه څېړلو په برخه کې د اندېښنې وړ دي. هغې هم د شمېرو له څرګندولو پرته ووېل چې د ولسي جرګې ښځو کمېسيون ته د قربانيانو د کورنيو شکايت د ښځو پر وړاندې د تاوتريخوالي د دغو دوو ډولونو د زياتوالي څرګندونه کوي. د ښځو چارو وزارت د حقوقو رئيسه فوزيه اميني هم وايي چې د دغه وزارت ورکړل شوي راپورونه شمېرې د تاوتريخوالي د دغو دوو ډولونو د زياتوالي څرګندونه کوي. د سرچينې د معلوماتو له مخې، د ۱۳۹۱ لمريز کال په لومړيو دريو ربعو کې نږدې د ښځو د وژنې ۹۰ او د جنسي تېري له ۵۰ زياتې پېښې په مرکز او ولايتونو کې په داسې حال کې ورکړل شوي چې په تېرو کلونو کې دغه شمېره ډېره بلکه وه هغې هم د تېر کال له دريمې ربعې وروسته د ورته تاوتريخوالو شمېرې مشخصې نه کړې او ويې ويل چې په ټوله کې په تېرو لسو کلونو کې د ښځو د وژنې ۵۲۴ او د جنسي تېري ۱۶۰ پېښې د ټول هېواد په کچه د دغه وزارت له خوا ثبت شوي دي. خو اميني څرګنده کړه چې د ښځو چارو وزارت تباره د اندېښنې وړ موضوع دا ده چې، په تېرو دوو کلونو کې د ښځو پر وړاندې د تاوتريخوالي تر ټولو سخت

ډولونه: وژنې او جنسي تېري، زيات شوي دي. نوموړې وايي چې د ورته قضيو د څېړنې په برخه کې د تېر په پرتله ښه والی راغلی، خو د هغو دوسيو شمېر يې څرګند نه کړ چې تر اوسه پورې څېړل شوې دي. اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه د ورته قضيو د نه څېړنې عمده علتونه او نه څېړنه يا د دغو جرمونو د پېښېدو له مهمو عواملو څخه ګڼل کېږي. ميرمن سلطاني وايي: «دا چې ښځې په کورني چاپېريال کې وژل کېږي او يا پرې جنسي تېري کېږي، عمده علتونه يې دا دي چې د ورته پېښو له عاملينو او مجرمينو سره پريکنده چلند نه دی شوی.» سرچينه وايي چې د بشري حقونو کمېسيون، تېر کال د حکومتي چارواکو، د ورته تاوتريخوالي له قربانيانو او د مدني ټولنې له استازو سره ناستې درلودې او ګڼيوالو د ورته کړنو د مجرمينو پر وړاندې د پريکنده چلند له نه کېدو څخه شکايت کاوه. سلطاني زياته کړه: «له مجرمينو سره پريکنده چلند نه کېږي، مجرمين تشويقولې دي، يې ورکوي او خپل ځان خوښي کوي.» سلطاني وايي چې ډېر ورته تاوتريخوالي په لرې پرتو سيمو کې رامنځته کېږي: «هلته چې په بشپړ ډول د قانون حاکميت نشته.» د هغې په وينا، ګډونوالو د افغانستان د جزا په قانون کې شته ستونزې د دې ډول تاوتريخوالو د ډېرښت د عمده علت په توګه يادې کړې. نوموړې د اساسي قانون ۳۸۹ مې مادې ته په اشارې سره ووېل چې دغه ماده د «ناموسي وژنو» د ډېرښت سبب شوې ده په دې ماده کې راغلي: «هغه شخص، چې له خپل ناموس څخه د دفاع له امله خپله ښځه او يا يې هم له محارمو څخه يو څوک د زنا د تلبس په حالت او يا له يوه غير شخص سره په يوه بستره کې ووينې او سم له لاسه دواړه او يا هم يو له هغوی نه ووژني او يا يې ټپي کړي، د وهلو او ټپي کولو له جزا څخه معاف، خو تعزيرا حالت ته په پام په بند، چې له دوو کلونو څخه ډېر نه وي، محکوميږي.» سلطاني وايي «موږ وينو چې د افغانستان د جزا په قانون کې جنسي تېري مسکوت دي او هلته لرې په عنف د يرغل «زور زناکې او زور» په نامه يادونه شوې، خو لېږ ورځ له بده مرغه، په محکمو کې ځيني داسې قضيې لرو، چې د تېري جرمي وصف يې په زنا بدل کړی، خو ميرمن بايد بندي شي. د افغانستان د بشري حقونو په خپلواک کمېسيون کې د ښځو له حقونو څخه د ملاتړ څانګې مسئوله زياتوي: «که چېرته يو کس خپله ښځه له بل چا سره په زنا ووينې او هغه ووژني، نو په دوه کاله بند محکوميږي، خو که چېرته يوه ښځه خپل خاوند له يوې ښځې سره په زنا ووينې او وې وژني، نو تر ټولو په سختو مجازاتو محکوميږي، دا خپله په څرګند ډول يو تبعيض او د افغانستان په قوانينو کې نه شته حقوقي ستونزو څخه يوه ده.» د سلطانۍ په وينا، د زنا د عمل سره رسول يو جرمي عمل دی، د داسې قضيو څېړل د کورنيو د نارينه وو صلاحيت نه، بلکې د محکمې له صلاحيتونو څخه دي. نوموړې په قضيو کې د متنفذو کسانو لاسوهنه هم د ښځو د وژنې او جنسي تېريو د زياتېدو له عواملو څخه ګڼي. هغې زياته کړه: «اداري فساد، له نفوذ ناوړه استفاده، په دې معنا چې د ښځو د وژنې او جنسي تېري مرتکب کسان په يوه ډول نه يوه ډول له يوه قوماندان سره اړيکه لري، له يوه څارنوال او قاضي سره تړلي او حتی هغه کسان، چې په اداروکې کار کوي، په خپله د جنسي تېري مرتکبين دي. يا خپله مېرمن او يا يې هم خپله ناوې وژلې، دوی پوهېږي چې له مجازاتو معاف دي، او چېرته موقف لري او نه مجازات کېږي، نو په همدې اساس ډېر ښکاره او په جرئت سره کولای شي دغه کار ترسره کړي.» هغې د پلانو اشخاصو د هويت د افشا کولو په اړه وويل «که چېرته د قضيې د محرميت په اړه بېګنه ورکړل شي، نو شايد د قرباني د ځان او يا هم کورنۍ امنيت په خطر کې ولوېږي. موږ نه غواړو چې د دغو تېريو کوونکو، وژونکو او ورسره تړلو نومونه افشا کړو.» نوموړې ووېل چې په هېواد کې پر ښځو د شوو جنسي تېريو د ثبت شوو شمېرو ډېرېدل، له خپلو حقونو څخه د خلکو د عامه پوهاوي د کچې لوړېدل او د بشري حقونو په ښوونو د خلکو د پوهاوی لوړېدل د دغه ډول پېښو د ثبتولو له دلايلو څخه دي.

ketabton.com - The Digital Library

د سپین غر زون د کرېکټ لوبډله د زونونو سیالیو ته پوره چمتوالی لري

سپین غر زون کرېکټ لوبډلې لوبغاړي وايي دوی پوره چمتوالی لري چې د زونونو ترمنځ د سیالیو اتلولي ترلاسه کړي. د سپین غر زون کرېکټ لوبډله چې په ننګرهار کې په تمرینونو بوخته وه، لوبغاړو او په ځانګړي ډول د لوبډلې کپتان حمید حسن وايي لوبډله یې په لوړ مورال سره د زونونو په سیالیو کې ګډون کوي او اتلولي به هم ترلاسه کوي. حمید حسن زیاتوي د نورو زونونو لوبډلې هم پیاوړې دي خو دی په خپلې لوبډلې باوري دی او تمه څرګندوي چې د زونونو سیالیو کې به وځلیږي. نوموړي وویل دوی ته روزنه د باتجربه روزونکي اسد خان لخوا ورکول کیږي یادونې وړ ده په لومړیو کې د سپین غر زون لوبډلې کریم صادق مرستیال کپتان، افتاب عالم، شفق الله شفق، شبیر نوري، شوکت زمان، نسیم سرخرودي، باطن شاه او د خښتخ زون پیاوړي ولایتي لوبغاړي شامل دي.

په لومړیو کې سپین غر زون د لوبډلې د جوړېدو په موخه څلوردېرش کسیزه لوبډله اعلان کړه چې په تمرینونو بوخته وه چې له تمرینونو وروسته یې اتلس غوره لوبغاړي غوره او اوس سیالیو لپاره پنځلس کسیزه لوبډله اعلان کړه. د سپین غر زون لوبډلې کپتان د ملي لوبډلې تېز بالر حمید حسن وايي دا لوبډله پوره چمتو ده چې په یادو سیالیو کې په خپلو سیالو لوبډلو سره سخته سیالي وکړي او لوبډلې لوبغاړي تمه څرګندوي چې یادو سیالیو اتلولي

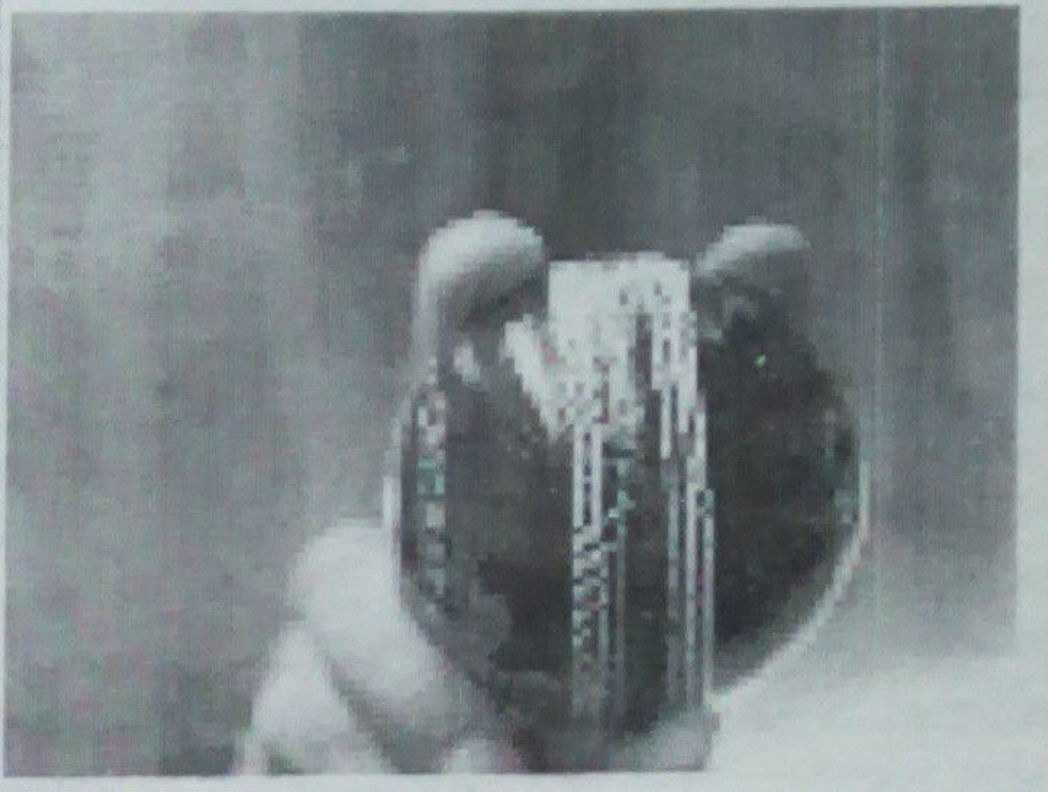

به هم ترلاسه کوي. یادونې وړ ده سپین غر زون لوبډلې ته پخوانی لوبغاړی اسدالله لخوا روزنه ورکول کیږي. دوی پوره لس ورځې تمرینات وکړل او خپل منځي شل اوریزې تمریني سیالۍ هم ترسره کړې دي.

جوړولو ته څلوردېرش کسیزه لوبډله اعلان شوې وه خو اوس ترې اتلس غوره لوبغاړي غوره شوي او د سیالیو لپاره یې پنځلس کسیزه لوبډله اعلان کړې. سپین غر زون لوبډله کې د ملي لوبډلې لوبغاړي، حمید حسن کپتان،

د سپورت نړۍ

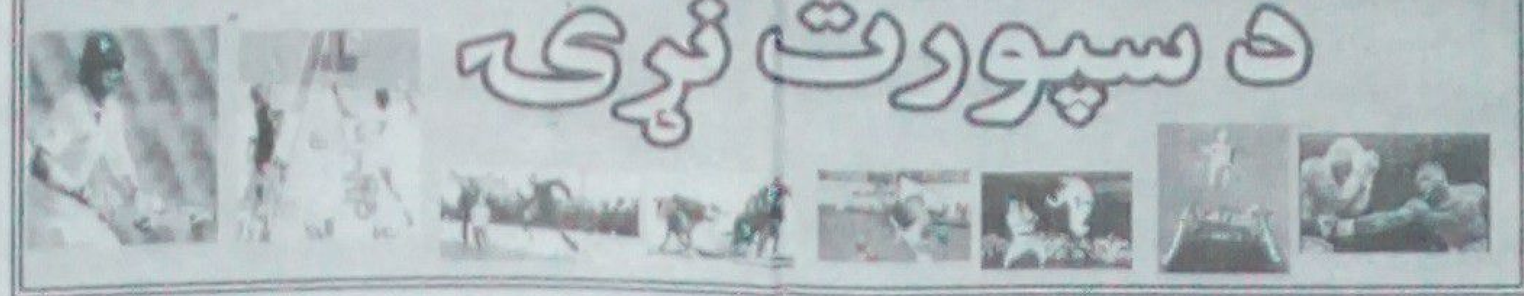

د اي سي سي د اتلانو د جام سیالیو پایلوبې ته هندوستان او انګلنډ ووتل

د کرېکټ د اتلانو جام سیالی (چیمپینز ټرافي) د کرېکټ د نړیوالې شورا (ای سي سي) لخوا په لاره اچول شوې چې له نړیوالو لوبو ورلډ کپ، څخه وروسته تر ټولو مشهورې او مهمې سیالۍ بلل کیږي. له څلور کلن ځنډ وروسته کرېکټ کې د اتلانو جام سیالی (چمپینز ټرافي) په انګلستان او ویلز کې روانې دي. د دغو سیالیو پایلوبې ته هندوستان او انګلستان ووتل. دواړو لوبډلو د ګروپونو لوبې ګټلې او په پایلوبه کې سره مخامخ دي. انګلنډ نیمه پایلوبې ته ووت په انګلنډ انګلستان، او ویلز کې د کرېکټ د اتلانو په سیالیو (چمپینز ټرافي) کې انګلنډ او نیوزیلنډ په ای ګروپ کې سره مخامخ شول چې په نتیجه کې یې انګلنډ مقابلې لوبډلې ته په لسو منډو ماتې ورکړه. له نیوزیلنډ څخه د مسابقې ګټلو انګلنډ د دې سیالیو نیمه پایلوبې ته ورساوه. دا مسابقه، چې په کارډیف ښار کې وشوه، د باران د اورېدو له کبله ناوخته پیل شوه او د پنځوسو اوورونو په ځای هر ټیم ته ۲۴ اوورونه ورکړای شول. بیا نیوزیلنډ وګټله خو انګلنډ ته یې د لوبې بېټنګ کولو بلنه ورکړه. انګلنډ په ۲۳ اوور او ۳ لوبیونو ۱۶۹ منډې جوړې کړې. نیوزیلنډ په ۲۴ اوورونو کې د ټو لوبغاړو د سوځېدو په بدل کې ۱۵۹ منډې جوړې کړای شوې له دې سره انګلنډ نیمه پایلوبې ته ووت او له هندوستان سره به، چې ټولې لوبې یې ګټلې پایلوبه کوي.

د کرېکټ دغه جوړا مشهور جام به سږ کال د وروستي ځل لپاره ترسره شي. د دغو سیالیو لومړۍ لوبه نیږه ورځ د هندوستان او سویلي افریقا د لوبډلو ترمنځ د ویلز په مرکز کارډیف کې ترسره شوه، چې هند سویلي افریقا ته ماتې ورکړه او دوه پوانتونه یې وګټل. دغه سیالۍ په لومړي ځل په ۱۹۹۸ کال کې پیل

شوې. د دغو لوبو د فارمټ له مخې به د اتلانو جام سیالی په دوو کلونو کې یو ځل تر سره کیدې، خو سږ کال دغه لوبې څلور کاله وروسته د وروستي ځل لپاره ترسره کیږي. د کرېکټ مینه وال شاید د چیمپینز ټرافي لوبو په ختمېدو ډېر خوښ نه وي، خو د کرېکټ د نړیوالې شورا په وینا چې د دغو سیالیو لپاره د بدیل په لټه کې دي.

د اتلانو سرټي جام

د سرټي جام لپاره د کوربه توب امتیاز د انګلستان او ویلز په برخه دی، چې د نړیوال کرېکټ د لومړي کتار ۸ لوبډلې په کې د جام د ګټلو لپاره سره مخامخ دي. دغه لوبډلې په الف او ب ګروپونو کې سره ویشل شوې وې، چې په هر یوه ګروپ کې به څلور لوبډلې وې.

د اتلانو جام د تېرو سیالیو ګټونکي او کوربه هیوادونه

د دغو لوبو کوربه د بنګله دېش ۱۹۹۸ هیوادنو او اتلولي سویلي افریقا وګټله ۲۰۰۰ کوربه توب د کینیا پر غاړه او اتلولي د نیوزیلانډ په برخه شوه ۲۰۰۲ دغه لوبې په سریلانکا کې ترسره شوې، او په پای کې هند او سریلانکا ګډ اتلان وټاکل شول ۲۰۰۴ کوربه انګلستان و او د اتلولي جام د ویسټ انډیز لوبډلې یوړه کې ۲۰۰۶ هندوستان د دغو لوبو کوربه و او اتلولي د استرالیا لوبډلې وګټله ۲۰۰۹ دغه لوبې په سویلي افریقا کې ترسره شوې او اتلولي یې د دوهم ځل لپاره د استرالیا په برخه شوه. په الف ګروپ کې د استرالیا، انګلستان، سریلانکا او نیوزیلانډ لوبډلې سره مخامخ وې، چې انګلنډ ټولې لوبډلې ماتې کړې او پایلوبې ته یې ځان ورساوه او په ب ګروپ کې بیا د هندوستان، سویلي افریقا، پاکستان او ویسټ انډیز لوبډلې سره مخامخ وې، چې دا بیا هندوستان ماتې کړې او پایلوبې ته یې مخه وکړه.

د اتلانو جام سیالی په دوو پړاوونو کې ترسره شوې

په لومړي پړاو کې چې د ګروپ لوبو پړاو بلل کیږي هره لوبډله په خپل ګروپ کې له سیالي لوبډلې سره لوبه ترسره کړه. ټولو لوبډلو به په دغه پړاو کې درې لوبې تر سره کړې او د هرې لوبې د ګټلو لپاره دوه نمرې (پوائنټونه) ټاکل شوي وو. د لومړي پړاو په پای کې له هر ګروپ څخه د سر دوې لوبډلې نیمه پایلوبې ته لاره وموندله.

په نیمه پایلوبو کې دالف ګروپ د سر لوبډله د ب ګروپ له دوهمې لوبډلې، او د ب ګروپ د سر لوبډله د الف ګروپ له دوهمې لوبډلې سره مخامخ وې.

له نیمه پایلوبو څخه دوې غوره لوبډلې هندوستان او انګلنډ پایلوبې ته ووتې او هغه به سره د اتلولۍ د ګټلو لپاره سیالي وکړي.

د اتلانو جام د سرټو لوبو مهال ویش:

لومړۍ لوبه (الف ګروپ) جون ۶، د پنجشنبې ورځ هندوستان او سویلي افریقا (هندوستان وګټله).

دوهمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۷، د جمعې په ورځ پاکستان او ویسټ انډیز ترمنځ وه، چې ویسټ انډیز وګټله. درېیمه لوبه (ب ګروپ) جون ۸، د شنبې ورځ انګلستان او استرالیا ترمنځ وه، چې انګلستان وګټله. څلورمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۹، د یکشنبې ورځ نیوزیلانډ او سریلانکا ترمنځ وه، چې نوي زیلنډ وګټله. پنځمه لوبه (الف ګروپ) جون ۱۰، دوشنبې ورځ پاکستان او سویلي افریقا ترمنځ وه، چې پاکستان په کې سخته ماتې وخوړه. شپږمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۱ سې شنبې ورځ هندوستان او ویسټ انډیز ترمنځ وه، چې هندوستان وګټله.

اوومه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۲، چهارشنبې ورځ استرالیا او نیوزیلانډ ترمنځ وه، چې استرالیا وګټله. اتمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۳، پنجشنبې ورځ انګلستان او سریلانکا ترمنځ وه، چې انګلستان وګټله. نهمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۴، جمعې ورځ سویلي افریقا او ویسټ انډیز ترمنځ وه، چې سویلي افریقا وګټله. لسمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۵، شنبې ورځ هندوستان او پاکستان ترمنځ وه، چې هندوستان په اتو وکټو وګټله او پاکستان په دې لوبو کې یوه هم ونه شوای ګټلې او له لوبو وایستل شو. یوولسمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۶، یکشنبې ورځ انګلستان او نیوزیلانډ ترمنځ وه، چې دا هم انګلستان وګټله او نوی زیلنډ له لوبو ووت. دولسمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۷، دوشنبې ورځ استرالیا او سریلانکا ترمنځ وه، چې سریلانکا وګټله او استرالیا ته یې سخته ماتې ورکړه، که دا لوبه استرالیا ګټلې وای، نو نوي زیلنډ ته یا هم د بلې لوبې چانس و، خو استرالیا په کې سخته ماتې وخوړه، په دې لوبه کې لومړی سریلانکا منډو جوړولو ته ملا وتړله او استرالیا ته یې د ۲۵۴ منډو هدف وټاکه، خو استرالیا که څه هم ډېر مقاومت وکړ، خو لوبه یې سریلانکا ته د ۲۲ منډو په توپیر وبایلله.

اوس به د نړۍ د کرېکټ دوې پیاوړې لوبډلې د جام د پورته کولو لپاره سره سیالي کوي، دا لوبه به څوک وګټي؟ انګلستان که هندوستان؟ د دغو اتلانو جام په کومه وچه پورې اړه لري؟ آسیا که اروپا؟ په ۲۰۰۲ کال کې دغه لوبې په سریلانکا کې ترسره شوې او په پای کې هندوستان او سریلانکا ګډ اتلان وټاکل شول که څه هم په ۲۰۰۴ کال کې هم کوربه انګلستان و خو د اتلولي جام د ویسټ انډیز لوبډلې یوړ، نو په دې توګه تر اوسه د دغو لوبو جام انګلستان نه دی یوړی، که څه هم دا دوهم ځل دی چې د دغو لوبو کوربه توب کوي. په مقابل کې هندوستان هم په ۲۰۰۶ هندوستان د دغو لوبو کوربه و او اتلولي د استرالیا لوبډلې وګټله، خو داسې اټکل کیږي چې هندوستان د نړۍ په کچه د کرېکټ پیاوړي لوبغاړي لري او شاید د اتلانو د کپ دا جام هندوستان راوړي، خو د کرېکټ پر لوبو اعتبار ځکه نه شي کېدای، چې تر پایه پورې یې د ګټلو یا بایللو شک او تندیسي وي.

د کرېکټ د اتلانو د کپ له لوبو د پاکستان ملي لوبډله اوټ شوه

پاکستان د شنبې په ورځ د هند له ملي لوبډلې په اتو وکټو لوبه بایلوده. پاکستانی لوبډله په ۱۶۵ منډو اوټ شوه. په خواب کې یې د باران له کبله اوورونو راکم شول او هند د دوو لوبغاړو له سوځېدو سره ټاکلي هدف ته ځان ورساوه. تر مخکې پاکستان په خپل ګروپ کې له ویسټ انډیز او جنوبي افریقا لوبې بایللې وې. د هندوستان او پاکستان ترمنځ دا لوبې په میلیونونو کسانو د تلویزیونو پر مخ وکتلې او لوبغالي ته هم ډېر کسان ورغلي وو. د هندوستان او پاکستان ترمنځ لوبې په تېره بیا په هندستان او پاکستان کې هر څوک، چې تلویزیون لري او یا ورته لاسرسی ولري، نو ګوري یې. په تېره بیا د اتلانو د سیالیو لوبې، خو هر څوک باید وویني، که څه هم د دغو دواړو هیوادونو ترمنځ سیاسي او پوځي اړیکې ښې نه دي او لکه د افغانستان په خیر پر یو لو سره شخړې لري، خو ترمنځ یې د کرېکټ لوبې ډېرې کیږي، څو کاله، چې په پاکستان کې د سریلانکا پر لوبډلې څو کاله وړاندې ډزې وشوې، نو د هندوستان او نړۍ لوبغاړي پاکستان ته نه ځي او اولمپیک او د کرېکټ د نړیوالې شورا له خوا پر لوبغاړو بندیز لګول شوی، چې پاکستان ته لاړ نه شي، په هر حال د هندوستان او پاکستان ترمنځ لوبې ډېرې مینه وال لري. په تېره بیا هندوان او پاکستانیان خو یې هره رسمي یا نارسمي لوبې ویني او هر لوري د خپلې لوبډلې د بریا لپاره په تمه وي. خو دا ځل پاکستان ځکه په بولو لوبو کې ماتې وخوړه، چې د توپ وهنې یا بېټنګ لپاره یې څوک نه تر سترګو کېدل. داسې تبصرې پرې روانې وې، چې د پاکستان هېڅ داسې لوبغاړی نشته، چې پر منډو ورډېرې او منډې جوړې کړي. دغه راز د توپونو په بولو یا کېچ کولو کې هم پاکستان د نورو لوبډلو پر پرتله کمزوری و. یا په بل وینا د پاکستان د لوبډلې د کمزورۍ جوت اړخ د دغه ټیم بېټنګ دی، چې د اتلانو د جام لوبو په ترڅ کې یې یو ځل ۱۷۰، بل ځل ۱۶۷ او درېیم ځل ۱۶۵ منډې وکړې. د کرېکټ په لوبو کې چې ۲۵۰ منډې هم د یادولو نه ښکاري تر ۲۰۰ لږ منډې د ډېرې کمزورۍ نښه ده. د کرېکټ د اتلانو په جام لوبو کې له بي ګروپه یا هندوستان د درېیو لوبو له ګټلو سره د خپل ګروپ په سر کې راغی او نیمه پای لوبې ته هم ووت، په هند پسې جنوبي افریقا او ویسټ انډیز دواړو یوه یوه لوبه ګټلې، یوه یوه یې بایللې او یوه یوه یې مساوي کړې، خو د پاینټونو له مخې جنوبي افریقا تر ویسټ انډیز مخکې شوی.

د عینو مېنې لوبډلې د کندهار د فوټبال اتلولي ترلاسه کړه

په کندهار کې د عینو مېنې فوټبال لوبډلې په پایلوبه کې د لوی احمدشاه بابا ښاغلي لیسې فوټبال لوبډلې ته په ماتې ورکولو سره د کندهار د فوټبال اتلولي جام پورته کړ. د کندهار په احمدشاهي لوبغالي کې د فوټبال دغه ټورنامینټ یو نیم میاشت مخکې د ۱۶ الف لوبډلو ترمنځ پیل شوی و چې پایلوبه یې د احمدشاه بابا لیسې او عینو مېنې لوبډلو ترمنځ تر سره شوه. احمدشاه بابا لیسې فوټبال لوبډله ونه توانیده چې په لوبه کې له خپلې اتلولۍ دفاع وکړي او پایلوبه یې دوه د یوه ګول په مقابل کې د عینو مېنې ځوانې لوبډلې ته وبایلله. د دغه ټورنامینټ له جوړېدو څخه هدف د ځوانانو په منځ کې د فوټبال لوبې مینه غښتلې کول او د کندهار لپاره د یوې قوي فوټبال لوبډلې ټاکنه وه. د یادو لوبو لیدلو ته به روزانه د کندهار په احمدشاهي لوبغالي کې زرګونه د فوټبال ننداره چیان راتلل او دواړو خواوو به یې په خپلو چکچکو او ولولو سره بدرګه کولې. د ځوانانو د تشویق او غوره فوټبال لوبډلې د ټاکنې په موخه دغه ټورنامینټ د کندهار اولمپیک آمریت په نوښت او د کندهار ولایت مقام او ښاروالۍ ریاست په تخنیکي او مالي کومک سره جوړ شوی و. تر پایلوبې وروسته د ټورنامینټ پر غوره ټیم، لوبغاړو او منجرانو تحایف او جوایز هم وویشل شول او په دې توګه یې له ښو کارکړدګیو څخه ستاینه وشوه.

د فوټبال د نړۍ غوره ستوري میسي د مالیې په نه ورکولو تورن شو

د نړۍ د فوټبال یو له غوره تکړه لوبغاړو څخه لیونل میسي په اسپانیا کې په دې تورن شوی چې نږدې پنځه میلیونه ډالر یې د مالیې په توګه نه دي ورکړي. د ارجنټاین د ملي لوبډلې او د اسپانیا د بارسلونا کلب لوبغاړی لیونل میسي له مالیې وروسته د کال ۱۶ میلیونه یورو تنخوا اخلي. خو اوس پر ده او د ده پر پلار تور پورې شوی چې د اسپانیا حکومت ته یې تر څلورو میلیونو یورو ډېرې د مالیې په توګه نه دي ورکړي. پر ۲۵ کلن میسي او د ده پر پلار دا تور دی چې د ۲۰۰۷ کال څخه تر ۲۰۰۹ کال پورې یې د مالیې په اسنادو کې جعل کاري کړې ده. میسي دا څلورم کال دی چې د نړۍ د کال غوره فوټبال لوبغاړی نوموړ کیږي. ده تر اوسه پر دغو تورونو څه نه دي ویلي. خو د میسي په فیسبوک پاڼه کې وروسته دا ولیکل شول چې ده تل د مالیې اسناد او فورمې ډکې کړې او سپارلې دي. د ده کالنی معاش دومره دی چې د نړۍ له خورا شتمنو لوبغاړو یې بولي. خو ورځې وړاندې بارسلونا ته نږدې یوه څارنوال په محکمه کې د میسي پر ضد شکایت ثبت کړ. رپوټونه وايي چې که چېرې قاضیانو دا شکایت ومانه نو له هغه وروسته به پر میسي رسمي تور پورې کیږي. پر میسي او پلار یې دا شک شوی چې د خپل عکس د خپراوي د حقونو لګښتونه یې له اسپانیا دباندې په یوراګوای او بلو هیوادونو کې له شرکتونو سره ثبت کړي چې په دې توګه مالیه پرې ورنه کړي. د اسپانیا د یوه څېړنیز اژانس له رپوټ سره سم که پر میسي دا تورونه ثابت شول نو له خورا لوړې جریمې او ان شپږ کاله قید سره مخامخېدای شي.

که پر میسي دا تورونه ثابت شول نو له خورا لوړې جریمې او ان شپږ کاله قید سره مخامخېدای شي.

برازیل د کنفدریشن کپ لومړۍ مسابقه وګټله

په برازیل کې د کنفدریشن کپ په نوم د فوټبال د سیالیو په لومړۍ مسابقه کې کوربه هیواد برازیل جاپان ته درې پر صفر ماتې ورکړه. د جاپاني لوبغاړو روحیه هغه وخت مړاوې شوه چې برازیلي لوبغاړي (نیمار) د لوبې په درېیمه دقیقه ګول وواهه. دوهم ګول هم په لومړۍ نیمایي کې ووهل شو خو له لومړۍ نیمایي وروسته جاپاني لوبغاړو په دوهمه نیمایي کې ښه لوبه وکړه. د ګول وهلو ډېری هڅې یې وکړې. جاپانیان په خپلو هڅو کې نه بریالي نه شول بلکې د لوبې په وروستیو شېبو کې یې درېیم ګول وخوړ. په دې لوبو کې د لومړي ځل لپاره له ټکنالوژۍ (لاین ټکنالوژي) څخه کار اخیستل کیږي. دا مسابقه په داسې حال کې کیږي چې برازیل راتلونکی کال د فوټبال د نړیوالو اتلولیو کوربه توب ته تیاری نیسي. د دغو سیالیو لپاره برازیل پر لوبغالو او لسګونو زره میلیونه ډالره د پانګې لپاره د بنیادي تاسیساتو پر جوړولو ډېرې پیسې لګولې او لا یې هم لګوي. خو یو شمېر برازیلیان د حکومت پر مصرفونو انتقاد کوي.

وايي چې د لوبغالو په ځای دې روغتونونه جوړ کړي. د جاپان او برازیل د مسابقې په وخت هم له لوبغالي دباندې زرګونه په مظاهره کې راټول شوي وو چې خپل اعتراض څرګند کړي. د راتلونکي ۲۰۱۴ کال د جون له ۱۲ د جولای تر ۱۳ به د فوټبال نړیوال کپ سیالۍ په برازیل کې وشي. دا به دوهم ځل وي چې د فوټبال د نړیوال کپ سیالۍ په برازیل کې ترسره کیږي. لومړی وار په ۱۹۵۰ کال برازیل د فوټبال د نړیوال کپ کوربه و. همدا راز په پام کې ده چې په ۲۰۱۶ میلادي کال د برازیل ریو ډي جنیرو ښار د المپیک کوربه شي.

ketabton.com - The Digital Library

Genycomastia

تعریف عبارت از نشونمای سلیم انساج ثدیه درنزد طبقه ذکور میباشد این مرض بصورت نادردر نزد اطفال نیز رخ میدهدوهمچنان میتواند بصورت یکطرفه ویادوطرفه واقع شود

Genycomastiaمیتواند از سبب عوامل مختلف از قبیل امراض میتابولیکی عوارض جانبی بعضی دواها کمبود طبیعی بعضی هورمون ها از قبیل تستسترون ودراثر مصرف بیش از حد مواد پروتینی بوجود میآید. این حادثه در75%واقعات بصورت خود به خودبدون تداوی بالخاصه از بین میرود

اعراض وعلایم اعراض این مرض عبارت ازموجودیت یک تورمTendernessاحساس سنگینی یک کتله درد ناک ویایک کتله بدون دردمیباشد این حادثه بعضی وقت ها الی چندین سال بدون اعراض بوده وهم چنان این حادثه به مرور زمان درصورتیکه بدون تداوی بماند به کانسر تحول می نماید

تشخیص مرض بخاطرتشخیص این مرض باید تمام امراض ثدیه بشمول ابسی ثدیه کانسرثدیه - Mastitia Chest wall lipoma سیست درموتیدی سیستcebacealهماتوم ثدیهchest wall fat necrosضروری میباشد معایناتی که بخاطر تشخیص این حادثه توصیه میگرددعبارتند ازالتراسوند Mamography-Needle aspiration biopsyکلیشه صدری واجرای معاینات کبدی وکلیوی بخاطردمیتاستاز

جسامت کتله این حادثه ازنقطه نظر جسامت به چهار Gradeتقسیم میگردد

1 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله(3-0)سانتی متربوده و skin Elevationموجود نمی باشد

2 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله(6-3)سانتی متربوده و Skin Elevationموجود نمیباشد

3 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله زیادتر از6سانتی متر بوده Skin Elevationموجود میباشد

4 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله بسیار بزرگ بوده که به اساس معاینات فزیکی به اسانی تشخیص میگرددویکنوع تناظر صدری موجود میباشد

تداوی این حادثه سه نوع تداوی دارد تداوی طبی-تداوی جراحی-ورادیولوترایی

1- تداوی طبی برای این مرض معمولاً برای یک سال توصیه میگردد که در ینصورت از دوا های ضد التهاب مازساحه وعدم استفاده از مواد پروتینی میباشد

2- برای تداوی جراحی مرض معمولاً ازدو پروسیجر ذیل استفاده میگردد

a-Sub cotaneus Mastectomy

b-Liposuction Assissted Mastectomy

3-درتداوی نوع رادیوترایی معمولاً از دوا بنامTamoxifenاستفاده میگردد

اختلاطات تداوی مرض تشکل هماتوم انتان زخم-تشوش حسیت طرف-غیر متناظربودن یک طرف صدر-نکروزقسمت Areolaثدیه وتشکل یکنوع Pain ful scarمیباشد

ترینر متخصص جراحي رنځورمل
نسیمه اعظمي

نقش کاندم در وقایه از امراض زهروی جنسی وحمل

با انکه طفل یک تحفه خداوندی ونعمت بزرگ است اما تربیت وپرورش آن ،فراهم نمودن شرایط بهتر صحت،تعلیم وتربیه،رشدونموونفدی از مسئولیت های والدین می باشد در شرایط کنونی بر آمدن از عهده این مسئولیت ها به اقتصاد و حوصله مندی زیاد ضرورت دارد از طرف دیگر تولدات زیاد و پیهم باعث متضرر شدن صحت طفل ومادر نیز می گردد ازین لحاظ تطبیق پروگرام های حمایه طفل و مادر وپلان گذاری خانواده (فاصله دادن بین ولادت ها)برای یک فامیل که به صحت ، اقتصاد و آینده درخشان خود و کشور خود می اندیشد ، ضروری می باشد جهت بدست اوردن این مامول ذرایع و طریقه های متعدد موجود است که در اینجا تنها در مورد نقش کاندم در وقایه امراض جنسی و حمل ذکر می نماییم طریقه های مختلف جهت جلوگیری ازحمل وجود دارد وتنهااستفاده ازکاندم (به اصطلاح عامه پوش پاپوقانه) برعلاوه جلوگیری ازحمل ازانتقال امراض جنسی نیزجلوگیری مینماید. درابتداء قرن هژدهم ازکاندم های استفاده میگردید که ازروده های حیوانات ساخته میشدند . کاندم های مدرن اکثراً ازجنس لاتکس (latex) یارابراندواشخاصی که بارابرحساسیت دارندمیتوانندازپوش های پلاستیکی که از Polyurethaneساخته شده است استفاده نمایند،که رول آن دروقایه حمل وامراض جنسی باپوش های رابری یکسان میباشد. کاندم لاتکس برای جلوگیری ازحمل ووقایه مرض AIDS ودیگرامراض جنسی بسیارموثربوده،به شرط آن که ازآن بصورت درست ودوامداراستفاده گردد.اکثراً امراض جنسی،امراضیکه ازطریق مقاربت جنسی انتقال مینمایند،شامل مرض HIV\AIDS ،گولوریا،سوزاک،،کلامیدیا،تریکوموناز، Papilloma امرض ویروسی HPV انسان،که منجربه سرطان عنق رحم نیزمیگردد،،سیفلیس وهپاتیت میباشند . نزدیک به یک میلیون امریکایی به HIV مبتلاگردیده اند.وقایه AIDS حالانظربه هروقت بسیارمهم میباشد.اکثراً انتقال HIV ازطریق مقاربت جنسی صورت گرفته وتخمیناً سالانه با 15 میلیون واقعات دیگرامراض جنسی همراه بوده وداشتن ستراتیژی جهت وقایه این امراض بسیارمهم است. استفاده از کاندم یگانه دلیل برای جلوگیری از AIDS نبوده بلکه جلوگیری از امراض دیگر جنسی یک دلیل مهم برای استفاده از کاندم می باشد. کاندم ازبسیاری امراض شما را محافظه نموده و در مقابل امراضی که توسط مقاربت جنسی انتقال می یابد بسیار مهم بوده به خاطری که اکثر این امراض باعث اختلاطات جدی می گردند ، ازعقامت ناموگ ومیر ، وقایه AIDS بسیار مهم بوده به خاطریکه HIV/AIDS یک مرض تهدید کننده حیات بوده ومقاومت بدن شخص مریض را در مقابل امراض ساری پایین می آورد مطالعات لابراتواری نشان داده که کاندم لاتکس یک مانع موثر درمقابل HIV ودیگر امراض جنسی می باشد وقتیکه درهرمقاربت جنسی ازآن استفاده گردد، مخصوصاً نزدکسانیکه یک همبستر سالم ودیگری مصاب مرض باشد مطالعات نشان داده که میزان پاره شدن کاندم درامریکا%2 بوده وعلت آن استفاده نادرست بوده نه کیفیت خراب کاندم استفاده از موادلشم کننده چرب، حرارت وروشنایی آفتاب باعث تضعیف وپاره شدن کاندم می گردد. کاندم تاریخ تیر شده زودپاره میگردد وهمچنان کاندم توسط دندان ها وناخن ها نیز پاره شده می تواند. کاندم را میتوان بصورت رایگان ازکلینیک های انجمن رهنمای خانواده بدست آورده ودردواخانه ها نیز به قیمت نازل قابل دریافت است

رنځوریار دوکتور روزا تقدیر ترینر
متخصص نسایی ولادی

باز هم آتش سوزی ده ها دکان را به کام خود برد

عوامل دقیق این نوع آتش سوزی ها باید روشن گردد وبرای جلوگیری آن تدابیر لازم گرفته شود فقط چند روز پیش خبری را مبتنی برآتش سوزی از یکی از تلویزیون های خصوصی شنیدم یک مارکیت تجارتی که اکثریت دوکان های آن لباس فروشی و سایر اموال تجارتی بود در لیسه مریم واقع خیرخانه مینه شهر کابل طعمه حریق گردید بقول شاهدان عینی هیچ دوکان این مارکیت سه منزله بدون خساره نمانده وده ها ملیون دالر به این دکانداران خساره رسیده است اگر به سال های گذشته نگاه کنیم حریق دکاکین یک مارکیت تجارتی در هرات ، حریق دکاکین یا مارکیت تجارتی قالین مزار شریف وبه همین ترتیب دکاکین مندوی کابل و حریق تعداد از شرکت های گاز در شرق شهرکابل و دکاکین شهرجلال آباد یکی پی دیگر باعث صدها ملیون دالر خسارات مالی گردیده وهمچنان تلفات جانی رانیز به جاگذاشته است وعلت آتش سوزی آن درهمان آغاز شارتی برق ، انفجار بالون گاز وغیره عنوان شده است ما نمی گوییم که این عوامل نمی تواند باعث آتش سوزی یا حریق گردد ولی این آتش سوزی ها میتواند عوامل دیگر نیز داشته باشد که به تحقیق بیشتر نیاز دارد. مسوولین امنیتی ما باید وقوع چنین حوادث ناگوار را جدی بگیرند و درزمینه تحقیقات وسیع وگسترده را انجام دهند ونتایج آن را با مردم شریک سازند تا مردم بدانند که علت این آتش سوزی ها که درحقیقت زمینه کشته شدن وزخمی شدن صد ها تن را مساعد ساخته وملیون ها دالرخساره را نیز به میان آورده است مردم در زمینه حق دسترسی به معلومات را دارند گرچه علت ودلیل پخته این نوع حادثات هنوز در پرده ابهام است ویا اینکه به باد فراموشی سپرده شده است ولی میتوان از طریق تحقیقات دقیق سرنخ

این نوع حوادث را دریافت کرد ما از مردم میخواهیم تا درزمینه با مسئولین پولیس ویا دیگر نهادهای مسئول معلومات شانرا شریک سازند درپهلوی آن تعداد از همشهریان ما از دیر رسیدن اطفائیه نیز شکایت دارند وآنرا یک اداره کاملاً مسلکی نمی دانند به باور ما اگر علت وعوامل این نوع آتش سوزی های بزرگ ریشه یابی گردد تا حد ممکن میتواند در قسمت مصئون ساختن ساحات تجارتی کمک کند و خطرات را کم سازد و هم اتخاذ تدابیر لازم میتواند خطرات اینگونه آتش سوزیها را کاهش دهد

نیک محمد آزاد

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس....

کاربوهان دا اندېښنه څرګندوي چې لا اوس هم زموږ وسله وال پوځ د مجهزو او مدرنو وسلو له کمښت سره مخامخ دی او دغه راز د افغانستان هوائي ځواکونه، جنګي مجهزې چورلکې جټ او ځارګرې الوتکې په خپل واک کې نه لري چې په هوائي بریدونو کې له ځنګه چې ښایې همامغه شان کار ترې واخلي چې دغه کار یوه تشه ګڼل کېږي که چېرته د افغانستان د وسله والو ځواکونو دغه تخنیکي تشه ډکه شي او زموږ وسله وال ځواکونه پرمختللې او مدرنې وسلې ترلاسه کړي، لو ښېړ باور لرو چې د افغانستان وسله وال ځواکونه به په سیمه کې یو ډېر غښتلي او پیاوړي ځواکونه تکرار باید وویل شي چې افغانان پر خپلو ځغو شتو وسلوالو ځواکونو باندې ویاړي او د افغانستان د خاورې د بشپړتیا په دفاع او د سولې په ساتنه کې یې ګټور بولي، ځکه د خپل پوځ ملاتړ کوي او هېڅکله یې یواځې نه پرېږدي

افغان اعلانات

اداره ملی حفاظت محیط زیست چهار عراده وسایط که دو عراده صرف مودل 1994/1993 جاپانی ودوعراده والگاه روسی مودل 2003 میباشد لیلام می نماید اشخاص ادارات وشرکت هایی که خواهش اشتراک را درجلسه داوطلبی داشته باشند درخواست های خویش را به ریاست تهیه تدارکات وخدمات اداره ملی حفاظت محیط زیست واقع پروان دوم عقب پوهنتون کاردان بسپارند وخود شان به تاریخ 1392/4/4 ساعت 9 بجه قبل ازظهر به اداره ملی حفاظت محیط زیست حضور یابند وسایط متذکره را می توانند ملاحظه نمایند

◈◈◈◈

وزارت انرژی واب ازداخل بودجه خویش میخواهد کار پروژه

Chamkani Small Hydro Power project IFB No-MEW/009-92/ICB

را به داوطلبی میگذارد

شرکت های واحد شرایط موسسات دولتی وغیردولتی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند به ریاست تهیه وتدارکات وزارت انرژی و اب واقع ساتوریم سرک دارالامان مراجعه شرطنامه را از مدیریت قراردادهای بین المللی اخذ نموده خود ویا نماینده با صلاحیت شان درساعت 10 قبل ازظهر ومورخ 20 جولای 2013 که مطابق 1392/4/29 میشود درمجلس افرگشائی طبق رهنمود شرطنامه شرکت نمایند تضمین طبق مقررات اخذ میگردد

◈◈◈◈

قوماندانی امنیه ولایت پروان نظر به هدایت مرکز ترمیم وکانکریت ریزی صحن مدیریت اطفائیه مربوطه وسایر ضرورت ان را عقد قرارداد مینماید شرکت های ساختمانی راجستر شده وموسسات که حداقل سه سال تجربه کاری داشته باشند وخواهش عقد قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را به مدیریت تهیه وتدارکات داخل قرارگاه قوماندانی امنیه ولایت پروان عقب بلاک مدیریت لوژستیک جوار طعامخانه جدید بسپارند وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری که اخرین روز داوطلبی میباشد حاضر شوند شرطنامه ومشخصات را میتوانند ملاحظه نمایند تضمین اخذ میگردد

◈◈◈◈

ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم شهرکابل به اطلاع عوض علی ولد میرزا علی ساکن قسمت الف خوشحال مینه مربوط حوزه پنجم شهرکابل میرساند تاجهت دعوی حقوقی عبدالهاشم ولد عبدالنبی وکیل شرعی ورثه علم جان ازنشراعلان الی پانزده روز به ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم شهرکابل حاضر شود درغیران درغیاب وی فیصله صادر وانگاه حق شکایت را نخواهد داشت

◈◈◈◈

مدیریت اراضی ولسوالی سروبی موازی 520 مترمربع املاک دولت واقع شیرخان گج را ماهانه مبلغ 2000 افغانی سالانه مبلغ 24000- افغانی برای مدت پنج سال با عصمت الله ولد نعمت الله به اجاره می دهد اشخاص وافرادی که خواهش مزایده انرا داشته باشند ازنشراعلان الی ده روز به مدیریت اراضی ولسوالی سروبی مراجعه نمایند

◈◈◈◈

مدیریت اراضی سروبی موازی 300 مترمربع املاک دولتی واقع کنج شیرخان را برای مدت پنج سال به اجاره می دهد اشخاصی که خواهش اجاره گرفتن انرا داشته باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز به مدیریت اراضی سروبی مراجعه نمایند

◈◈◈◈

شرکت وست لند جنرال تریدنگ به یک تن محاسب که دارای دوسال تجربه کاری وبه لسان انگلیسی وکمپیوتر بلدیت داشته باشد ضرورت دارد

علاقمندان کار میتوانند CV خویش را به ادرس کارته سه سرک 19 خانه نمبر 842 به ایمل bedel yahoo.com Kabul@ ارسال نمایند ویه به شماره های ذیل 0796581526 ویا 0799320905 تماس حاصل نمائید

◈◈◈◈

شاروالی شهرچاریکار درنظر دارد که قسمت هایی از جاده های داخل شهر را مطابق نورم تخنیکی و فنی تنویر نماید بناً به اطلاع شرکت های راجستر شده داخلی که جواز معتبر داشته باشند رسانیده میشود تا درخواست های شانرا جهت اخذ افر به شاروالی شهرچاریکار تقدیم نمایند وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز غرض داوطلبی وافرگشایی به شاروالی شهر چاریکار نزد هیئت حاضر گردند شرطنامه را ملاحظه نموده تضمین اخذ میگردد

په شعرکې د موسیقي ...

جانبي، داخلي او معنوي موسيقي همغاړې شوې وي او طبيعي ده چې بود دربو به وړاندې کمزوري دي.

جانبي موسيقي:

لکه څنګه چې يې له نوم څخه په ډاګه کيږي، د شعر په يوه څنګ کې راځي، پښتو، فارسي او اردو شعرونه له عربي شعرونو څخه د جانبي موسيقي په برخه کې دغه يو امتياز لري چې پر قافيې سربېره رديف هم لري، رديف له قافيې وروسته راځي او تکرارېږي، تکرار په خپله موسيقي ده، خو چې د الفاظو په انتخاب کې څېرنه شوې وي، د هميش له پاره رديف داسې کلمې ټاکل کيږي چې اسانې او خوږې وي.

د قافيې موسيقي هغه مهال نوره هم پسې شرنګېدلې شي چې د مضمون په خدمت کې ودرېږي. د نورو او حرکتونو ترمنځ يې تشابه موجوده وي او له مضمون سره يې معنوي تړون غښتلی وي، خو د اوريدونکي او لوستوال زړه ته ننوځي او عاطفي اړخ يې راوپاروي. بيروني وايي «انساني نفس هر هغه شی ته لېواليا ښيي چې ترمنځ يې نظم او تناسب موجود وي او له هر هغه شي نه مخ اړوي چې مبتذل او شيندل شوي وي»

د عربي ژبې يو صوفي شاعر بوصيري په خپله مشهوره قصيده کې وايي:

فا الدر يزداد حسنا وهو منتظم
وليس ينقص قدرا غير منتظم

که مرغلرې امیل شي نو ښکلا يې زياتيږي، خو که خورې ورې پرتې وي نو بيا هم خپل ارزښت لري او شعر په ارزښتونو خبرې نه کوي، شعر ارزښتونه، نه بلکې ښکلا جوړوي او ښکلا ته انساني نفس ډېر لېواله وي که کلمات خورې ورې مرغلرې فرض کړو، نو شعر يې هغه وربښمين تار دی چې تنظيموي يې، او ترمنځ يې تناسب ساتي او دا هغه څه دي چې ښکلا زېږوي . او که د شعر د اجزاو ترمنځ اړيکه هر څومره منظمه او محکمه وي نو هغومره ورته لېواليا ډېرېږي، او که د دې پر عکس وي نو لېواليا په کې کميږي، قافيه د شعر په دغه نظم کې خورا مهمه ونډه لري، ځکه چې په همدې باندې د هر بيت موسيقي ويده کيږي،او دا د بيت د موسيقي هغه وروستی اهنګ دی چې په زړه کې د بيا اوريدو تلوسه راژوندی کوي.

کاروان صاحب وايي:

راشه د رحمت بارانه ښار اخيستی اور دی
ژوند لکه د کلي د چينار اخيستی اور دی

تاسې په دغه بيت کې وګورئ چې د قافيې موسيقي تر نورو کليمو خوږه او شرنګېدلې ده، رديف يې «اخيستی اور دی» چې د رديف او قافيې ترمنځ قوي اړيکه رامنځته شوې ده، او يا د نورو کليماتو او د قافيې ترمنځ اړيکه هم غښتلې ده،او دغه هنر يوازې د مخکښو او نوښتګرو شاعرانو پلوي کوي،په پورتني بيت کې دغه نظم او اړيکې په تولیره توګه يوه خوندوره موسيقي رامنځ ته کړې ده.

داخلي موسيقي:

په شعر کې داخلي موسيقي د نورو په مواصفاتو او د ترکيبونو په اهنګين جوړښت پورې تړلې ده،که شاعر په مهارت سره دغه کليمات او ترکيبونه وکاروي، نو د لوستوال او اوريدونکي احساس ته کوزيږي او ژوره اغيزه پرې شيندي، داخلي موسيقي په لفظي ښکلا پورې تړاو پيدا کوي، خو په دې شرط چې د تکلف او تصنع نه خالي وي.

همدا لامل دی چې کله موږ يوه شعري توټه بلې ژبې ته ژباړو، نو هغه خوند او رنګ يې نه پاتې کيږي ځکه چې داخلي موسيقي نه ژباړل کيږي

راځې چې دې بيت ته ځیر شو:

ګلاب،ګلاب لېمې رانه په سرو وينو کې ورې
ميرات شي، خوانيمرګ شي، مړ شي
جنګه خوانيمرګه

په پورتني بيت کې لفظي او معنوي تکرار بيت ته يوه ځانګړې موسيقي ورکړې ده، لفظي تکرار (ګلاب،ګلاب) او معنوي تکرار (ميرات شي، خوانيمرګ شي، مړ شي خوانيمرګه) که دغه مفهوم موږ پرځای پرېږدو او لفظونه ورته بدل کړو، نو شعري خوند او ښکلا به د لاسه ورکړي

حمزه بابا وايي:

يو شور يې د شهرت و چې شوم پيښ په پېښور
حمزه مې په خاموشه هديرو کې لټوه

په پورتني بيت کې پر جناس سربېره د تفشي توري (ش)خلور خله تکرار شوي چې په زړه پورې موسيقي يې زېږولې ده.

همدارنګه کاروان صاحب وايي:

هغه لښې، لښې بانه د اشنا نشته نشته
د مرګي ژرندي ومري ډېر دي غنمرنګ خوړلي

په پورتني بيت کې تکرار ډېره خوږه موسيقي زېږولې ده.

راځئ چې د همدغه غزل مطلع ورسره پرتله کړو:

وطن د اور په سيند کې لامبي زلمي جنګ خوړلي
د کابل جان د نجونو مړي هم نهنګ خوړلي

تاسې که مطلع او دغه بيت له ځان سره تکرار کړئ، درته به جوته شي چې له مطلع نه په بيت کې موسيقي شرنګېدلې ده او دغه موسيقي تولنه د معنې په خدمت کې ده، معنې او موسيقي سره غاړه غړې شوې دي او په زړه پورې ښکلا يې پنځولې ده.

که چېرته موږ د دغه بيت لفظونه بدل کړو او منځپانګه يې په ځاي پرېږدو، دغه خوند او لذت نه راکوي، مثلاً که ووايو:

هغه ښايسته اوږده بانه د اشنا نشته دي اوس
د مرګي ژرندي ومري ډېر دي غنمرنګ خوړلي

دلته موږ منځپانګې ته ښېر ورنه کړ، خو د تکرار لفظونه موږ په نورو لفظونو واړول، يا په بله وينا، داخلي موسيقي مو رنګه کړه او مفهوم مو پر ځاي پرېښود، خو اوس هغه خوند او شرنګ نه لري، نو يې له شکه موسيقي د شعر اساسي توکي دي، خو دا هر څه د شاعر په مهارت پورې تړاو لري چې دغه داخلي موسيقي څنګه څنګ په څنګ ږدي.

معنوي موسيقي:

ياده مو کړه چې د لفظي صنايعو په نتيجه کې خوږه موسيقي زېږي، نو په معنوي ښکلا کې معنوي موسيقي پرته ده او دا هم د شاعر په مهارت او د هنر په خواک پورې تړلې ده، حمزه بابا وايي:

وروځې، لېمې، زلفې بانه پښتانه
څنګه يو ځاي شول پښتانه، پښتانه

په پورته بيت کې د مراعات النظير صنعت کارول شوي دي په بديعي اصطلاح کې کله چې شاعر په خپل شعر کې داسې کلمې راوړي، چې ترمنځ يې تناسب او نږدې والی موجود وي، مراعات النظير يې بولي په پورتني بيت کې وروځې، لېمې، زلفې او بانه يو له بل سره تناسب او نږدې والی لري او يوه ځانګړې موسيقي يې جوړه کړې ده، چې معنوي موسيقي ورته وايي .

طباق او تضاد هم معنوي موسيقي رامنځ ته کوي، ديوې قوي کلمې راوړل د هغې ضد په ذهن کې معکوسوي او متنبي وايي د ضد ښکلا ضد څرګندوي، او دا د کلماتو منفي تناسب يو ډول دی، منفي ورته ځکه وايي چې په ذهن کې د يو شي له تصور سره د هغه ضد متصور کيږي ، د دوزخ په اوريدو د جنت کلمه په ذهن کې انځوريږي.

حمزه بابا وايي:

نه راته سبا سبا کوه زه به بېګاه کړم
پربرده چې لوزونه د د روغو دې رښتيا کړم

په پورتني بيت کې «سبا» او «بېګاه» دوه متضادې کلمې دي چې د يوې په اورېدلو بله په ذهن کې متصوره کيږي او همدغو کلمو موسيقي هم رامنځ ته کړې ده چې معنوي موسيقي يې بولي يا هم د حمزه بابا په لاندې بيت کې د ايجابي او سلبي تضاد نمونه راوړو.

تا چې سبا وکه سبا نه راځي
راشي په هر چا خو په ما نه راځي

په لومړي بيت کې (تا چې سبا وکه) (سبا نه راځي) همدا رنګه د (راشي) او (نه راځي) ترمنځ تضاد موجود دی.

او همدغه تضاد خوږه او ځانګړې موسيقي رامنځ ته کړې ده دهمدغه غزل په مقطع کې وايي:

عشق دې لکه وخت اوسه حمزه په کې
تل وي په تګ بېرته په شا نه راځي

په پورتني بيت کې موسيقي ډېره خوندوره ده، بېخي داسې ده لکه رباب، منګی، او باجه چې سره همغاړې موسيقي رامنځ ته کړي، کټ مټ د سمندر څپو ته ورته موسيقي لري، چې کله پرې کښتۍ او يا هم لامبوزن تېرېږي، نو يو ډول خوند ترې اخلي .

په شعر کې موسيقي د شعر روح دی او هېڅکله هم کوم شعر له موسيقي څخه خالي نه وي، خو کله چې هم کوم شعر د موسيقي له نعمته يې برخې وي، بيا يې خوند او مزه له منځه ځي، که موږ او تاسې د الفت صيب شعرونه وګورو د معنا او يا هم د استاذ شپون په وينا له منځپانګې نه مالامال دي، خو موسيقيت نه لري، نو ځکه يې له شعر نه نثر راباندې ښه لګيږي، د استاذ شپون صيب نثر هم د پېښوريانو په اصطلاح حد کوي، خو شعر يې بيا د نثر په پرتله خوندور ځکه نه دی چې موسيقيت يې کمزوري دي . د کاروان او درويش دراني په شعرونو کې ماته همدغه توپير ښکاري، دواړه د دې عصر د پښتو مخکښ شاعران او د يو لاس ګوتې دي خو د شعري موسيقي په برخه کې يو له بل نه توپير لري او د همدغې موسيقي له لارې موږ يو له بله جلا کولی شو.

شرر ساپي جلال اباد روغتون

ketabton.com - The Digital Library

ورځپاڼه
هیواد
HEWAD DAILY

د ۱۳۹۲ ل د غبرګولي ۲۹ مه د ۱۴۳۴ ق د شعبان المعظم ۱۰ مه د 2013/6/19

د بهرنیو اسعارو په مقابل کې د افغانۍ بیه

دکابل د شهزاده سرای د صرافانو د رییس د معلوماتو له مخې، پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې دافغانۍ ارزښت په دې ډول و

یو امریکایي ډالر	پیرودل په 55/85 افغانیو	پلورل په 55/90 افغانیو
یو انګلیسي پونډ	پیرودل په 86/40 افغانیو	پلورل په 86/50 افغانیو
د اماراتو یو درهم	پیرودل په 15/10 افغانیو	پلورل په 15/15 افغانیو
یو یورو	پیرودل په 74/30 افغانیو	پلورل په 74/40 افغانیو
یو سعودي ریال	پیرودل په 14/80 افغانیو	پلورل په 14/85 افغانیو
زر هندي کلداري	پیرودل په 980 افغانیو	پلورل په 990 افغانیو
زر پاکستاني کلداري	پیرودل په 557 افغانیو	پلورل په 558 افغانیو
زر ایراني تومانه	پیرودل په 16/40 افغانیو	پلورل په 16/50 افغانیو

هوا حالات

کابل	چارشنبه	لمر	لوړه 30°C ټیټه 16°C
	پنجشنبه	لمر	لوړه 34°C ټیټه 17°C
کونړ	چارشنبه	لمر	لوړه 34°C ټیټه 18°C
	پنجشنبه	لمر	لوړه 36°C ټیټه 20°C
پښور	چارشنبه	لمر	لوړه 36°C ټیټه 24°C
	پنجشنبه	لمر	لوړه 40°C ټیټه 26°C

افغانستان د نړیوالو رسنیو په هنداره کې

په دوحه کې طالبانو ته د دفتر د پرانیستلو ملاتړ شوی دی

فارن پالیسي خپرونه لیکي، چې افغانستان، امریکا او د پاکستان حکومت د سولې د مذاکرو د پرانیستوب لپاره په دوحه کې د طالبانو د دفتر د پرانستلو ملاتړ کړی. یو شمېر کسان دا فکر کوي چې، که طالبان له وسله والې ډلې په قانوني سیاسي ګوند بدل شي دا به د افغانستان د سولې د بهیر لپاره لومړنی مهم ګام وي. خو تر اوسه د روغې جوړې لپاره هڅې یوازې په خبرو او شعارونو پورې محدودې پاتې شوې دي. د فارن پالیسي په لیکنه، داسې هیڅ شواهد نشته چې څرګنده کړي، د طالبانو رهبري د سولې د موافقې لپاره رضایت لري یا دې کار ته مجبوره ده. په عین وخت کې جمهور رئیس حامد کرزي چې غواړي نوم یې د سولې د ټینګوونکي

یوازې په هغه وخت کې پرانیستوب ته رسېدلای شي چې واقع بینانه اهداف ورته وټاکل شي، یوه څرګنده ستراتیژي ولري، ملي وحدت موجود وي او له حوصلې څخه کار واخیستل شي. وال سټریټ ژورنال لیکي، جمهور رئیس حامد کرزي په پاکستان کې د وسله والو پر ضد د بې پیلوټه الوتکو له حملو سره شدید مخالفت څرګند کړ. په غیر مترقبه ډول د ولسمشر حامد کرزي دا څرګندونې داسې ښکاره شوې چې د هغه له پخوانیو خبرو سره په ټکر کې دي چې، له امریکا یې غوښتنه کوله ! په پاکستان کې د وسله والو د خالو د له منځه وړلو لپاره نور جدي اقدامات وکړي. وال سټریټ ژورنال د ولسمشر کرزي د مطبوعاتي دفتر د اعلامیې

Foreign Policy

په توګه ثبت شي، تر ۲۰۱۴ کال مخکې چې د خدمت موده یې پای ته رسېږي، هڅه کوي د سولې یوه موافقه تر لاسه شي. فارن پالیسي وایي، وسله والو طالبانو هم تر یوه حده په اسلو کې د خبرو جاري له هڅو سره همکاري کړې، خو ولې دوانو هڅو تر اوسه هیڅ نتیجه نه ده ورکړې. [illegible] فارن پالیسي خپرونې د دې په ځواب کې ولیکل، [illegible] چې د دوحې پروسه د ډېر واقعي توقعاتو ښکار شوه. د روغې جوړې لپاره داسې هڅې چې، هغه واضح اهداف او ستراتیژي ونه لري د کب نیولو لپاره جنګک ته ورته وي څکه نشو خبرو ته هڅول د ناکامۍ سبب ګرځي. دا خبرې

له مخې د پاکستان له خپو تګوریون سره د هغه د مرکې دا برخه چې ، زه په پاکستان کې د بې پیلوټه الوتکو د حملو پلوی نه کوم. زه یې مخالف یم ،، یا خپره کړې ده. وال سټریټ ژورنال ورځپاڼه وایي چې امریکا د پاکستان په قبایلي او نورو سیمو کې د القاعده شبکې، د تروریستانو، د افغان او پاکستاني وسله والو پر ضد [illegible] د وال سټریټ په حواله، سره له دې چې د امریکا په مشرۍ له تروریزم سره د مبارزې اوسنۍ ماموریت د راتلونکي کال په پای کې ښیږي؛ خو امریکا بې چارواکي وایي بیا یې د تروریزم ضد دا عملیات دوام وکړي

په هغه فطري میړانې سره چې لوی خدای (ج)...

سره د هیواد د امنیت د ساتنې په لاره کې شهیدان شوي دي پاڅونه وکړم لوی خدای (ج) دهغوی ته جنت او کورنیو ته یې جمیل صبر په برخه کړي. جمهوررییس د شهیدانو د کورنیو معلولینو او زیانمنو شویو کسانو د حالت ددایمي پوښتنې او خبرتیو لپاره دیو غیردولتي ملي مرکز دجوړولو اعلام وکړ او له ټولو هیوادوالو او له ملي سوداګرو څخه یې وغوښتل چې له دغه ملي مرکز سره لازمې مرستې وکړي. حامدکرزي دې ته په اشارې سره چې په نړیوالو کلونو کې دهیواد یو شمېر خوانان د طالبانو په نامه دپردیو له خوا تېر ایستل شوي او په هیوادې برید کوي وویل هغه کسان چې په تېرو سره او نورو ته په خدمت کې خپل ژوند له لاسه ورکوي، افغانان دي. مینډي خوسدې ماشومان او کورنۍ لري. دهغوی کورنیو ته د ولاګیرنې مراتب څرګندوم. جمهوررییس زیاته کړه زما هیله داده چې دطالبومشران باید په دې پوه شي چې ددې خاورې خوانان دپردیو دهدفونو لپاره استعمال نه کړي. نه دهوی په خاورې برید وکړي نه خپل ماشوم او خور وروڼي نه د خپل ژوند برخه کړي او نه د خپلې خاورې نه زیان ورسوي. حامد کرزي دامنیتي مسولینو دلوړه د کمیسون او په تېره یا ددغه کمیسون درییس ډاکټر اشرف غني احمدزي

ملت په ټولو سختو ورځو کې دیو واحد بدن په توګه په سرښندنې سره د خپلې خاورې دفاع کوي او د خپلو مېړنیو ټکونو وبازیې ټود پرځای کوي د هیواد په خپلو سیمو کې د افغانستان له ساتوونکو خواکونو سره د افغان سخو اونارینه وملاتړ او پیوستون غږ پوخل بیا وسوداله چې زموږ د ملت اود امنیتي خواکونو ترمنځ زوربیوونه نشته جمهور رییس دېته په اشارې سره چې افغانستان له تروریزم سره د مبارزې په لاره کې په زرګونو ته قرباني ورکړې دي وویل دغه قرباني موږ ته ددې حق راکوي چې له نړیوالو خواکونو او په سر کې یې له امریکا څخه وغواړو چې په افغانستان کې د سولې د تامینولو او د تروریستانو دپټخایونوددړې ورې ټولو لپاره روښانه او اغېزمن سیاست غوره کړي. حامد کرزي وویل موږ په دې پوهېږو چې په افغانستان کې دتروریزم مسئله په سیمه کې جرړې لري په دې لاره کې افغانستان په دې نرخ کې چې دطالبانو او د سولې دعالي شورا ترمنځ د سولې په خبرو ملاتړ، ښکار کوي. له پاکستانه غواړي چې دتروریزم په له منځه وړلو کې له افغانستان سره همکاري وکړي. ده څرګنده کړه چې له تروریزم سره ملاتړ، تروریستانو ته د پټځای تامینول اود بهرنی سیاست د وسیلې په توګه له هغوی څخه کاراخیستل دسوله پیرګه ژوندانه دیوالو نړیوالو اصولو پر خلاف دی او به ګاونډیتوب ریښو لا

ستراتیژیکي قراردادونه هغه وخت لاسلیک کوو چې زموږ له ملي ګټو سره سمون ولري حامد کرزي دهیوادد وسله وال پوځ زړورو افرادو ته لاربووونه وکړه او وې. وبل تاسو ته لارښوونه کوې چې په هغه فطري غوځوالي او میړانې سره چې لوی خدای (ج) ددې هیوادچیانو ته ورکړی دی د افغانستان د مقدس حریم دفاع وکړئ او باور لرم چې زموږ ملت به تل زموږ دفاعي او امنیتي خواکونو مدافع، ملاتړي او همکار پاتې شي. جمهوررییس دغه راز لارښوونه وکړه چې د جمهوري ریاست د ۲۸۲ ګڼه حکم سره سم دهوایي پوځ د استفادې په باب عمل وکړي چې ملکي وګړي له هوایي پوځ څخه په استفادې سره تلف نه شي. دغو دسا زمان سرمنشي انډرس فوګ راسموس هم په دغوم راسمو کې وینا وکړه او وې. وبل، ن یوه ډېره مهمه ورځ ده جمهور رییس کرزي په دې باب ستاسو د اعلام له امله چې د افغانستان امنیتي خواکونه د هیواد په ګوټ ګوټ کې د امنیت درهبرۍ مسوولیت په غاړه اخلي، منته کوم. نن هغه ورځ ده چې افغانان باید ورباندې وویاړي او زه هم ویاړم چې ستاسو ترڅنګ یم. ده زیاته کړه. له دې سره جوخت چې افغان خواکونه د خپل هیواد په ګوټ ګوټ کې امنیتي مسولیتونه په غاړه اخلي زموږ دخواکونو اصلي هلې ځلې به له جګړې ماموریت څخه په ملاتړیز ماموریت واوړي. انډرس راسموس زیاته کړه موږ له

دتحکو اوهغو ته امنیت په نرخ کې وویل، په هغو ټولو سیمو کې چې امنیتي مسولیتونه افغان خواکونو ته سپارل شوي، امنیت د پاډوبې وړتیه والې پیدا کړې دی. ده زیاته کړه که چې زموږ خلک متوجه کړي چې دسیمو امنیت یې په خپله دهوی د امنیتي اودفاعي خواکونو په غاړه دی. له هغوی سره همکاري کوي اودغې [illegible] ګوټ ګوټ کې دځلکو ګډون زیات شوی دی. حامد کرزي دګوښې په ولسوالی د ښرې په اړوند وویل، دغه ښرې وسوداله چې سر افغان

دي کوي. حامد کرزي یوځل بیادافغانستان له نړیوالو همکارانو څخه وغوښتل چې له سیمه پیرو وافغانونو اوله موجودو ګوانونو سره متناسب دافغانستان د امنیتي اودفاعي قوتونو سمبالولو ته پاملرنه وکړي ده وویل، موږ د افغانستان خلک څخه مخلف ټولو چې په ټولو ملي امکاناتو څخه په [illegible] [illegible] جمهور رییس څرګنده کړه چې افغانستان د خپلواک او د ملي واکمنې لرونکي هیواد په توګه له ټولو ړی سره له نړیوالو اصولو سره سم د برابرو اړیکو غوښتونکي دی. ده وویل

خپلو متحدینو سره یو لوی متفاوت پلان تر لاس لاندې لرو چې دغوځ ملاتړ په نامه یادیږي. هدف دا دی چې افغان خواکونو ته روزنه، د مشورې ورکول اومرسته تر لاس لاندې ولیو دغه راز موږ به پراخوالیو هڅو کې خپل رول [illegible] داویډمهال ملاتړ اویاوړلیدادی او دا یوه به به ښانه ده چې افغانستانه په اوس وخت کې او نه په راتلونکي کې یوازې پاتې کیږي

امریکا له طالبانو سره د مخامخ خبرو اعلان وکړ

د امریکا د حکومت جګپوړي چارواکي په قطر کې د طالبانو لپاره د سیاسي دفتر پرانیستل د سولې پر لور یو لوی ګام بولي. طالبان په دوحه کې دفتر پرانیزي او له متحدو ایالاتو سره مخامخ خبرې اترې پیلوي - دغو خبرو یوه موضوع به د بندیانو تبادله وي. خو په لومړیو اوونیو کې به داوړه غاړې یوازې داګوري چې د مقابل لوري اجندا څه ده. خو امریکا د دغو خبرو لپاره خپل شرایط هم لري. طالبان باید له القاعدې سره خپل ټول اړیکې پرې کړي، له زور زیاتي لاس واخلي، او د ښځو او لږه کیو د حقونو په ګډون د افغانستان اساسي قانون ته درناوی ولري. د متحدو ایالاتو یوه چارواکي وویل چې د سولې اسلي خبرې باید په خپله د افغانانو تر منځ وي. او دغه چارواکي احتیاط کاوه چې له حده ډېره خوشبیني څرګنده نه کړي. او ویې

وویل چې دا پروې اوږدې لار لومړنی ګام دی هغه زیاته کړه چې جګړې اکثرا د سولې په خبرو پای ته رسیږي، خو هیڅ ضمانت نشته چې دا

خبرې دې هرو مرو بریالۍ شي. خو داد ولسمشر اوباما د دې ژمنې د ترسره کېدو پر لور یو مهم او لوی ګام دی چې د امریکا جګړه به پای ته

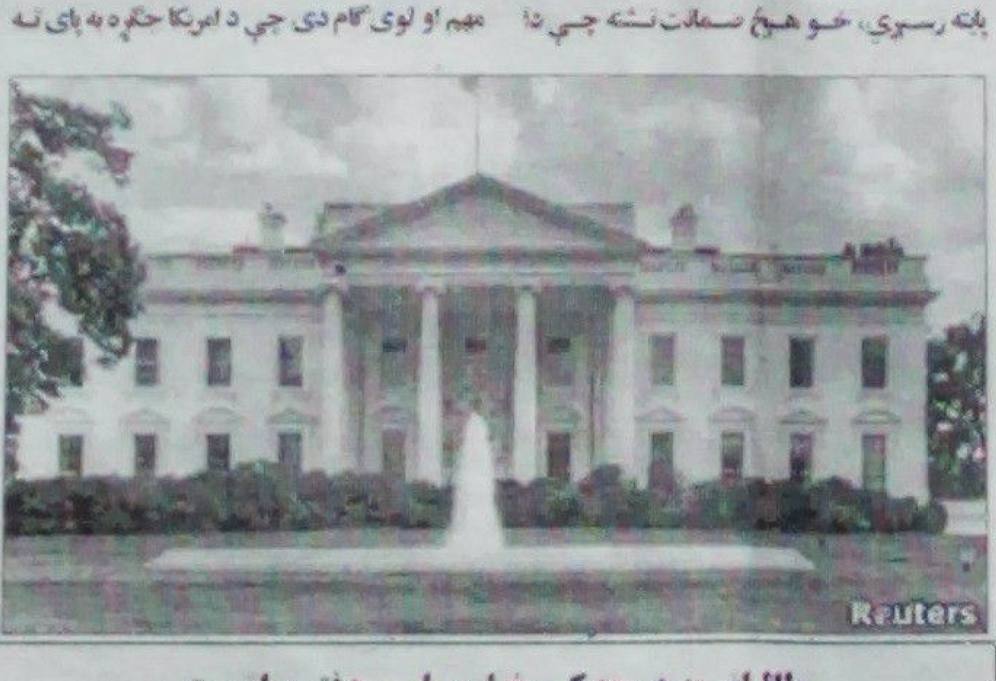

طالبانو په دوحه کې خپل سیاسي دفتر پرانیست.

د پوهنې او فواید عامې وزیران او د نورو...

د کندهار په ښار کې د استوګنې دیوه ښارګوټي، د لښکرګاه ښار ته څیرمه د پروت څنګله د استادي دیوال او د لښکرګاه د پخواني پله ترڅنګ د یوه بل پله پر جوړېدو او د پخواني پله پر بیا رغونې یې ټینګار وکړ. حامدکرزي د کندهار او هلمند ولایت د مشرانو د ستونزو او غوښتنو له اورېدو وروسته د پوهنې او فواید عامې وزارتونو وزیرانو او د نورو اړوندو ادارو چارواکو ته چې په غونډه کې حاضر وو، لارښوونه وکړه چې دهوی ستونزې او غوښتنې په

هر اړخیز ډول وڅېړي او د خپلو څېړنو ریوټ دې په راتلونکي غونډه کې چې د کندهار او هلمند یو شمېر مشران به هم په کې حاضروي، وړاندې کړي. د هیواد جمهوررییس په دغه کتنه کې د کندهار او هلمند ولایتونو مشرانو ته له نړیوالو خواکونو څخه افغان خواکونو ته د امنیتي فعالیتونو د رهبرۍ د انتقال، په قطر کې له طالبانو سره د مذاکرې لپاره د دفتر د پرانیستل کېدو او د سولې د بهیر په اړه معلومات ورکړل

د فکري مالکیتونو د حقوقو د روزنې ورکشاپ پای ته ورسېد

وکړې. سید مصدق خلیلي زیاته کړه په افغانستان کې د فرهنګي برخې فعالین له زیاتو ستونزو سره مخامخ دي. خینې استفاده غوښتونکي کسان په تقلب سره د هنرمندانو اثار په خپل نامه خپروي. چې دا د قانون پرخلاف عمل دی اوباید دکایي رابت په قانون کې لازم تعدیلونه رامنځته شي. چې، دغیرقانوني عمل مخه ونیول شي. دغه ورکشاپ چې دامریکا دیومختیایي اداري په مالي مرسته او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت په همکارۍ درې ورځې مخکې پیل شوی او پرون پای ته ورسېد. په پای کې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت دفرهنګي معین له خوا دورکشاپ په برخه والو تصدیق لیکونه وویشل شول

د شلو تنو مدني او قضایي کارکوونکو ته د فکري مالکیتونو د حقوقو د روزنې دورکشاپ تصدیق لیکونه پرون وویشل شول. دغو کارکوونکو ددریو ورځو لپاره په دې ورکشاپ کې د فکري مالکیتونو په برخه کې زده کړې کړې دي. د باختراژانس د خبر له مخې، په

هغې غونډه کې چې ته همدې امله داطلاعاتو اوفرهنګ په وزارت کې جوړه شوې وه داطلاعاتو او فرهنګ وزارت فرهنګي معین سید مصدق خلیلي د فکري مالکیتونو او د هغه معیاري قانون داړتیا په باب چې وکولی شي د فکري مالکیتونو د حقوقو دفاع وکړي، خبرې

موږ د قطر دفتر منو، خو ټول لوري دې...

ګران دي. زموږ داتصمیم دلیل بهرني لاسوهنې دي او زموږ د احتیاط لوري هم له همدې پلوه ده. جمهور رییس زیاته کړه موږ د قطر دفتر منو، خو د احتیاط ټول لوري دې دافغانستان ملي ګټې په پام کې ونیسي. پرمخ خو دسولې دعالي شورا هیئت به قطر ته لاړ شي او له طالبانو

سره به خبرې وکړي او هیله لرو چې طالبان هم دا درک ولري چې دغه بهیر په خپله دهغوی خاورې ته ولېږدول شي او په افغانستان کې سوله ټینګه شي. حامدکرزي دخپلو خبرو په دوام وویل دسولې دعالي شورا دفتر الحمدلله په افغانستان کې او له افغانستان طالبانو سره د

سولې دخبرو لپاره زموږ هیله داده چې په خپله زموږ په هیواد کې وي. موږ له افغانستان څخه بهر دسولې دخبرو غوښتنه نه ده کړې، خو په دې دلیل چې خینوبهرنیو هیوادونو د طالبانو لپاره د قطر د دفتر د جوړولو هیله لرله د سولې له عالي شورا سره د خبرو لپاره موږ د سولې دخبرو په ګډه هڅه ومنله

فدراسیون ژورنالیستان و خبرنګاران...

روز. آژانس خبررسانی فرحت، هفته نامه اینشارات، نهادملی زنان مبارز افغانستان نشریه مبارز و هفته نامه سرت میباشد دراین محفل داکتر محمد هاشم عصمت اللهی استاد پوهنځی ژورنالیزم درین مورد گفت اساس ژورنالیزم را راستی و درستی تشکیل میدهد و اصول ژورنالیزم دروغ را نمی پذیرد. محقق فرزانه حبیبی مسوول بخش اکادمی علوم و فتانه گیلانی مسوول اجتماع زنان افغانستان نیز ایجاد این

فدراسیون راگامی ارزشمند دانستند همچنان رییس پوهنځی ژورنالیزم پوهنتون کابل، داکتر محمد هاشم عصمت اللهی، محقق فرزانه حبیبی و مهندس ثاقب رانه حیث سخنګویان فدراسیون معرفی کرده گفت که رهبری این فدراسیون به شکل شورا، مشوره و تفاهم پیش برده میشود وی ازسایر نهادها نیز دعوت کرد که عضویت فدراسیون ژورنالیستان افغانستان راحاصل نمایند

بهرنۍ لنډې خبرونه

د جي ۸ هیوادونه د سوریې په اړه هوکړې ته ونه رسېدل

جي د آزاد تجارت په اړه د یوه تړون په نرخ کې ۸۰۰ میلیونه ډالرو ته د کاره برخه کې هوسلې رامنځ ته کړي په دې اړه به خبرې د جولای په میاشت کې په واشنګتن کې وشي. په دې کار سره به د یورو زون اقتصادي او د اسعارو تولیې لا پسې قوي شي. جاپان او امریکا باید تر هر څاریشت په ټولنداره توګه د کوریې پوډجې وضعیت ښه کړي. د روسیې ولسمشر ولادیمیر پوتین د امریکا، فرانسې، او د بریتانیا هیوادونو هغه وړاندیز په واضح ډول رد کړ چې روسیه دې د سوریې سیاسي او پوځي ملاتړ نه کوي. امریکا غواړي چې د سوریې پر هوایي قلمرو بندیز ولګول شي، خو مسکو وایي چې په دې برخه کې به د امنیت شورا هره پریکړه ویټو کړي.

جي اټه د سوریې په اړه کړه دریخ ته نه دي رسېدلي. اوو مختلفو صنعتي هیوادونو او روسیې د جي اټه په سرمشریزه کې چې په شمالي آیرلنډ کې تر سره شوه د سوریې د سیاست په اړه کړه دریخ ته نه دي رسېدلي. د امریکا د ولسمشر بارک اوباما او د روسیې د ولسمشر ولادیمیر پوتین تر منځ لیدو کتو هم په دغه حالت کې کوم بدلون نه دی رامنځ ته کړی. په اقتصادي سیاست کې کامونه د لاس ته راوړل دي اروپایي ټولنه او امریکا غواړي

بارک اوباما برلین ته په رسمي سفر لاړ

د امریکا ولسمشر بارک اوباما پرون د برلین ته په رسمي سفر لاړ. په دغه سفر کې له بارک اوباما سره د هغه میرمن او دواړې لوڼې ملې دي. په پام کې ده چې هغه به نن د جرمني له صدراعظمې انګلا میرکل سره ووینې. د براندنبورګر په دروازه کې به بارک اوباما یوه بیانیه هم ورکړي. پر دې سربېره به هغه د جرمني له ولسمشر یوآخیم ګاوک او صدراعظمۍ ته د سوسیال دموکراتانو SPD دګوند کاندید پیر شټاین بروک سره هم ووینې. بارک اوباما په ۲۰۰۸م کال کې هغه وخت برلین ته سفر کړی

و، چې د امریکا ولسمشرۍ ته کاندید و. په برلین کې سخت امنیتي تدابیر نیول شوي دي. د بارک اوباما د الوتکې د پرواز پر وخت هوایي قلمرو وتړل شو او یو شمېر سړکونه په موقتي توګه بند شول

روحاني د یورانیمو بډاینه نه بندوو

لږ کې پر ایران لګیدلي بندیزونه عادلانه نه دي. د ایران ولسمشر محدود واک لري او د [illegible] مذهبي مشر ایت الله علي خامنه اي کوي. نوموړي ټینګار وکړ، چې د یورانیمو بډاینې درولو مخالفت به وکړي، چې د ایران او لوېدیځ تر منځ د اړیکو په وړاندې خنډ دي. نیره میاشت د ملګرو ملتو د اتومي انرژۍ اداري مسوولینو ویلي و، چې ایران د نطنز په اتومي کارځای کې سلګونه نوي ستري فیوجونه ځای پر ځای کړي دي

د ایران نوي ټاکل شوي ولسمشر حسن روحاني له ټاکنو وروسته لومړۍ خبري غونډې ته وینا کې وویل، چې هیواد یې چمتو دی، د خپل اتومي پروګرام په باب ډېر شفافیت څرګند کړي، خو وایي، د یورانیم بډاینه به بنده نه کړي. د نوموړي په وینا دې

کامرون له مالیو نه ورکولو سره باید مبارزه وشي

د برتانیا لومړي وزیر ډیوېډ کامرون په شمالي ایرلنډ کې د جي اټه هیوادونو د سرمشریزې په دویمه غونډه کې ټینګار کړی چې نړیوال باید د مالیو نه ورکولو سره د مقابلې لپاره ګامونه واخلي. د غونډې ګډونوال مشران به دغه راز د ملې ښتل یا خو هیوادونو ګډو شرکتونو او هم د شتمنو کسانو له خوا د مالیو پر لارو چارو غور وکړي. سوداګریز موضوعات به د دوی د خبرو یوه برخه وي. وړاندې د دوشنبې په ورځ اعلان شوی چې ښایي د اروپایي ټولنې او امریکا تر منځ به د دوه اړخیزو سوداګریزو تړونونو په اړه خبرې پیل شي. د دغې غونډې

لپاره، چې معمولا له پراخو اعتراضي مظاهرو سره ملې وي، شمالي ایرلنډ کې کلک امنیتي تدبیرونه شوي دي. د غونډې ځای شاوخوا ۶ د کیلومترو سیمه په ۳ متر لوړ اوسپنیز تار پوښل شوې او نژدې اته زره سرتیري د امنیت ساتلو لپاره ګومارل شوي دي.

په برازیل کې لسګونه زره کسان سړکونو ته وتلي

د ۲۰۱۳ کال د نړیوال جام سیالیو د لګښتونو او ترانسپورټ کرایو لوړوالي په ښاري، د ریوټونو له خپرېدو وروسته د احتجاجونو لړ کې نژدې دوه لکه کسان د برازیل د لویو ښارونو سړکونو ته وتلي. تر ټولو لویه احتجاجي غونډه په ریو ډي جنیرو کې وه. چې نژدې یو لک کسانو په یوه سوله ییز لاریون کې برخه واخیسته. پلازمېنه

برازیلیا کې خلک له امنیتي خنډونو واوښتل او د دغه هیواد د ملي اسمبلۍ ودانۍ چت ته وختل. د احتجاج دغه لړۍ د تېرو ۲۰ کلونو په اوږدو کې تر ټولو لویه بلل کېږي. د چارواکو په وینا د احتجاج لړۍ، له هغه وروسته پیل شوه، چې د روڼیا جوړ میشتي په دویمه سترلوټو ښار کې د ښاري بسونو کرایه زیاته شوه په دغه هیواد کې، چې ژر به د نړیوال جام او اولمپیک لوبو کوربه توب وکړي، ډېر کسان شکایت کوي، چې د روغتیا او پوهنې برخه څورا ډېري پیسې دې تر کې ضایع شوي دي.

له بهرنیو منابعو څخه

Dr : shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai (Shahbaz)
0700678578

Deputy: Shah Wali "Qarar"

د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۷۰۲۹۶۰۱۷۱ _ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپځای د آزادۍ مطبعه

کمپوزکې ونډه
• سید یوسف "شرعي"
• محمد صادق قلندري
• میر محمدی عزیزي
• قسیم "آرون"

hewad1948@yahoo.com بریښنالیک

دورځپاڼو رئیس ډاکترشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
رییس او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۹۳۰
مرستیال شاولي قرار ۰۷۹۹۳۱۴۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹
سرپرست مسوول سکرتر شیرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۴۷۱۵
ډیزاین احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English